בשער: יפה בעבודה
לדים לא קונים ■ מלכה בקוריאה ■ כמעט מ
מעריב

בוקר טוב כל היום עם ברנפלקס תלמה
בוקר טוב! תלמה מגישה לך ארוחת בוקר חדשה,
ברנפלקס תלמה.
ברנפלקס תלמה – פתיתי חיטה מלאה וסובין–
מוצר עתיר סיבים תזונתיים הידועים
בחשיבותם הרבה למערכת העיכול.
ברנפלקס תלמה מועשר גם ב־6 ויטמינים וברזל.
ברנפלקס תלמה – אין כמותו להתחיל בוקר מלא
טעם ובריאות, בוקר טוב כל היום.
חדש
תלמה
ברנפלקס
פתיתי חיטה מלאה וסובין
500
עתיר סיבים תזונתיים

כמה טוב שבאנו הביתה...
תמיד טוב לחזור אל השקט, האוירה הנעימה ושעות הפנאי שאנחנו כל כך אוהבים. תמיד טוב לחזור הביתה - לנעלי הבית החמות והטובות של דפנה.
דפנה - שילוב יפה של נוחות ואיכות ההולכים יחד שנים ומעניקים לך את נעל הבית המועדפת בישראל.
• • •
חדש בקולקציית החורף של דפנה: נעלי בית "פומיקי" לילדים.
דפנה בית חם לכפות רגליים

עומדים לרכוש מטבח?
רק רגע... רק רגבה
*מבצע מיוחד
לרגל תערוכת רהיט' ישראל '89
הזמן עכשיו מטבח רגבה
וזכה בשוברי קניה עד 1000 ש"ח
למוצרי תדיראן
מקררים, תנורי אפיה, מדיחי כלים, מיקרוגל, כיריים בילד-אין.
חדש! מטבחים בצבע אפוקסי.
מסלול מיוחד לארכיטקטים!
*כפוף לתקנון המבצע, פרסום בסוכנויות
6 שנות אחריות
סוכנויות המפעל:
תל-אביב — ככר המדינה, רח' ה' באייר 60, טל' 03-449601 ,449648
פתח-תקוה — צומת סגולה, רח' גזית 11, טל' 03-900648
בני-ברק — רח' הירקון 23 א', טל' 03-702908 ,702967
ראשל"צ — רח' רוטשילד 117, טל' 03-9657527
רחובות — רח' הרצל 125 (קומה ב') טל' 08-451510
נתניה — רח' קראוזה 1, פינת שטמפר, טל' 053-342262
חיפה — רח' הרצל 26, טל' 04-644468
ירושלים — רח' שלומציון המלכה 16, טל' 02-226963
באר-שבע — פסג' רסקו, טל' 057-77988

סגנון

28,11–10
עפרה ישועה לייט:
ילדים לא קונים

12
אבי דר:
הכשפים של יורם

14
אורית הראל:
חמוקיה של מלכת הסטודנטיות

18
נועה גלז:
אפילו תיק משפטי אחד...

23–22
אורית יאסו:
מיסטר שולמית והרובוטים

24
רפי יעקובי:
תאונת עבודה בגלל גירוי מיני

25
ברברה גור:
חית חופש

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בואי

מודעות: נילה שניידר, סימה בללי
טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

יפה בשעות הפנאי וגם בדרך לעבודה. מאסף הסתיו החדש של "טופר".
עיצוב: צביקה בר.
רשימתה של יהודית חנוך על בגדים לנשים עובדות בעמודים 20–21.

בן שלי עזרו למות

על דפי "סגנון" התנהל ויכוח על זכותה של החברה לקבוע אם חולה חשוך־תקווה ימשיך לחיות או שיש להאריך באופן מלאכותי את חייו. לי היה מישהו יקר מאוד שנפטר ממחלה ממארת ואני לא מסכימה עם מכתבה של חנה כהן "על החיים ועל המוות" ("סגנון" מס' 223) וברצוני לומר לה:

את אולי יושבת ליד אביך החולה סועדת אותו ומאושרת בהיותו עדיין אתכם. אבל האם פעם שאלת אותו מה הוא מרגיש ומה הוא רוצה, או שזה מספיק שאתם, בני המשפחה, מחליטים עבורו?

אני גם ישבתי ליד אדם חולה מאוד: ילד בן 11, שגסס מלאוקומיה. האם את ראית פעם ילד מדמם בגלל חוסר טרומבוציטים ואי אפשר לעצור את הדימום והילד חכם ומבין ואומר "אמא, עוד מעט לא יהיה יותר דם" והוא צדק. והילד ביקש שיתנו לו למות, כי אין לו יותר כוח, ובאמת לא היה מה לעשות.

אני, מתוך אהבה וקשר נפשי עמוק לבני, דאגתי שימות מתוך כבוד וללא סבל והיה מי שהאמין בזה כמוני ועזר לי (לא כאריך) ובני עצם את עיניו ונגמרו יסוריו. האם זה כל כך נורא?

כשמדברים על המתה מתוך כבוד (לא מתוך חסד, כפי שנהוג לומר) לא מדובר בכללי ברזל. לא כל מצב או אדם דומים זה לזה, אך חייבת להיות בידי האדם האופציה הזאת שהוא או הקרובים לו ביותר יחליטו עליה.

אביבה בליט
פתח תקוה

הצעה לשר התיקשורת

אדוני השר,
כשאני פוגשת את הדוורים שלנו בחום השמש או בגשם, עם משא המכתבים, אני חושבת לי – בטח יש דרך להקל עליהם. והינה מצאתי עצה, הקיץ, כשביקרתי באוסטריה.

המיתקן פשוט, עגלות מאד נוחות, סל ברזנט מורכב על מסגרת מתכת קלה, עם שני גלגלי גומי גדולים. ניתן למשוך או לסחוב את העגלה ולהעמידה ביציבות.

בתיקווה שתממש את העצתי ותקל על הדוורים.

נחמה ברלינסקי
קרית־אונו

גם אמן גם באדם

קראתי ב"סגנון" מס' 223 את רשימתו של אבי דר בק"ע המופע "הופה־היי". כאם לילד בן שש ולילדה בת 10, אני רוצה להוסיף כמה מלים: כשהמופע נגמר והקהל התפזר, נשארו כ־30 ילדים וקראו בשמם של האמנים, אך איש מהאמנים לא התייחס לילדים, פרט לעוזי חיטמן. רק הוא היה מוכן לענות על שאלות, ללחוץ את ידיהם ואף להצטלם איתם להנאתם. לפני שהוא עזב את המקום לא שכח לאחל לכל הנוכחים שנה טובה.

כולנו היינו מרוצים והלכנו הביתה בהרגשה מרוממת מהדקות האחרונות במחיצתו. התנהגות זו שיכנעה אותי מעל לכל ספק, שלא די להיות אמן מעולה, אלא יש גם להיות בנאדם המתחשב בזולת. חיטמן תרם בכך לחינוך ילדינו.

אלידה קירשנר
קיראון

השוואת יהדות לפגאניזם?

דבריו של מר דן יהב "בחזרה לתקופה הפגנית" ב"סגנון" 223 הרגיזו אותי: קבר רחל, בית המקדש וכו' – זה חזרה לימי העבדות?! זו עבודת אלילים?! כמחי יד מחסל ומוחק מר יהב את כל העבר שלנו. מר יהב חסר לא רק נימוס ודרך ארץ לקדושי האומה, אלא הוא מראה שנאה לתרבות יהדורית מקורית ושורשית.

משה אבי־שלום
רמת־גן

איפה את בחג?

טוב שטלילה בן זכאי העלתה את בעית הבודדים בכתבתה בגליון ראש השנה "בודדים בחג". השם ככר מדבר בעד עצמו. הציבור יכול להועיל לבודדים באופן חלקי, אם ימנע השכם והערב משאול בערבי־החג "איפה את/ה בחג?" שאלה המחליפה את אמירת השלום. אם אין מה להציע לבודד – לפחות ימנע ממנו הצורך הנבוך, המכאיב והמרתיע להשיב על שאלה זו.

יפעת ענבל
חיפה

בעקבות פניות רבות מאוד של קוראינו, אנו מודיעים בזה, כי ד"ר מאיר שניידר ("סגנון" מס' 225) יצא לארה"ב. צוות מטעמו יענה לשאלות אצל המו"ל של ספרו "החיים כתנועה", בהוצאת אלפא/זמורה ביתן, טל' 03-812244.

דעה אחרת

מקסימום שלושים ותשע

מאז שהחליטו לחסן נגד הפוליו רק אורחים עד גיל ארבעים אני בפאניקה. התסריט שלי הוא כזה: אני הולכת לי לתומי (לתומי) ברחוב, בתוך התיק, ליתר בטחון, בקבוק של מים מינרליים, ופתאום נתקל בי איזה נגיף, גם נראה דוקא לא מי יודע מה גיבור – ואני שקטה. אני הרי מעל ארבעים.

תפסתי אותך, הוא אומר לי בששון ושם עלי יד. אתה טועה, חביבי, אני מעל ארבעים, אני אומרת לו בחיוך בוטח.

טלן אומרות ככה עכשיו, הוא צוחק לי בפנים, את לא תעבדי עלי, מותק, את נראית לי מקסימום שלושים ותשע. ואני יודע, אני נגיף עם נסיון.

– השתגעת? אני נראית לך שלושים ותשע? תראה את הקמטים בזווית הפה!

ומה הוא אומר לי, השחצן? – זה קמטים של אופי, הוא אומר לי. קמטים של אופי. והוא שם עלי עוד יד ופתאום אני תופסת שהוא דוקא מן הזן האלים, הנגיף הזה.

אם הוא לא היה נגיף הרי לא הייתי מתווכחת איתו בכלל, הייתי קונה את המחמאות שלו בכיף. בכלל, הייתי נעלבת אם לא היה אומר שאני מקסימום נראית לו בת שלושים ושמונה. לא תשע.

ומה, בגלל איזה החלטה גורלית שהפילו עלי מגבוה, אני מעלה את המחיר שלי כמו תגרנית בשוק. מי היה מאמין.

ליאורה עיני

רמות־גן, קרית קריניצי (תל־השומר) רח' מנדס 37, טל' 347966
עברנו
Nursing Center
בית מוקחים
בישור מתקדם
לחולים כרוניים
מטפלים בכאבים של:
• מחלות אורטופדיות
• נוירולוגיות
• מיגרנות
מבצעים הוראות הרופא:
• זריקות ותחבושות
• בדיקות (דם ושתן)
• א.ק.ג. ועוד
קורסי הכנה ללידה
דיאטנות והתעמלות
לפני ואחרי הלידה
טיפת חלב

קורים דברים

אשה ערומה. ציור של יסמין הראל.

הניצול ובת המציל

ביאטה רג'יו (22), יפהפיה בהירת שיער מפולין, בוגרת הקולג' הוורשאי במגמת מסחר בינלאומי, סיימה בימים אלה ביקור בארץ. היא לא יהודיה ואין לה כאן משפחה. באה לבקר את אברהם לאור (65) ומשפחתו בקריית־ים. בהרהור שני: משפחת לאור היא גם משפחתה. אברהם אומר שבעומק לבו הוא מרגיש שביאטה היא בתו. מביט בה בעיניים חמות והיא מרעיפה עליו הרבה חיבה.

ההיכרות בין המשפחות החלה בשנת 42' בפולין תחת הכיבוש הנאצי. אביה של ביאטה, יורק רג'יו, אז בן 20 וגר עם אמו, אחיו ואחותו בעיירה ג'רן הסמוכה לוורשה. "בית דו־קומתי ברחוב הפרחים מספר שש עשרה", נזכר לאור, אז ליפשיץ. אברהם ומשפחתו נלקחו למחנה הכפיה טרחומין, ליד ג'רן. עבדו בבניה. יורק, אביה של ביאטה חלף לעיתים קרובות על פני היהודים העובדים וקשר שיחה עם גיסו של אברהם. השיחות הובילו לידידות ולהחלטה להציל את חבריו.

במשך שנתיים הסתירה משפחת רג'יו בדירתה הזעירה את ארבעה בני משפחתו של אברהם. חרדה יומיומית, אומץ יומיומי. לפני שנתיים קיבלו יורק רג'יו ובני משפחתו הנפטרים תואר "חסיד אומות העולם". לפני שנתיים יורק נטע עץ ביער הזכרון. אשתקד ביקרה אשתו בארץ, השנה – ביאטה, הבת. נערה מצודדת, הרבה מחזרים ישראליים, הרבה חברים.

"במסיבה שאל אותי בחור אחד, חייל, איך הגעתי לכאן וסיפרתי לו את הסיפור. הוא חשב רגע ואמר, שאילו היה במקום אבי ומשפחתו, הוא לא בטוח שהיה לו אומץ להתנהג כמותם". לאור: "הרבה פעמים נשאלתי איך הייתי מתנהג במקומם. אין לי תשובה. אבל אני יודע שהמפגש עם אנשים בעלי ערכים ומוסר כזה גרמו לי להאמין יותר באדם וזה עושה אותי לאנושי יותר. אחרי שחויתי את המעשה האציל של משפחת רג'יו, נדמה לי שהייתי מתנהג כמותם במצב דומה". ■

ענת בן יהושע

חברים בחתונה

אשר (אותור) בן־נתן, עדי אמוראי, מיכה חריש ביבי נתניהו, אורה וצבי טבת, שאול ביבר, זהרירה חריפאי, יואל זילבר – נפגשו בחתונתם של דור פלס ותגית ליבמן. החתונה שימשה הזדמנות להתכנסות בני תל אביב של שנות ה־50, ביניהם חברים רבים של אמו של דור, העתונאית

ביאטה רג'יו מתארחת אצל אברהם לאור. צילום: גרי אברמוביץ.

עדה הוז־פלס שהגיעה לשמחה הישר מניו־יורק, שם היא עובדת כסופרת "הארץ" לענייני כלכלה.

דור, שחקן צעיר, מופיע היום ב"סינים סינים", "איפה הכסף" ובלהקת המחול של רנת שחם. חגית, בוגרת כלכלה וראיית חשבון, עובדת ב"דיונון" באוניברסיטה. השניים נפגשו לפני כ־3 שנים כמדריכי נוער יהודי בארה"ב במחנה קיץ מטעם הסוכנות. ■

דור פלס (משמאל) וגבי עמרני. דור משחק ב"איפה הכסף" בתפקיד החבר של הבת של עמרני. אגב, במאי ההצגה, יואל זילברג, הוא הדוד של רותי, החברה של אליאור, האח של דור...

משפחת בנג'ו

רון דקלבאום הוא חובש קרבי בן 19. בחול המועד סוכות ירד מבסיסו על גבול הלבנון לחורשת טל, כדי להשתתף בפסטיבול "סולם יעקב" – מרתון בן יומיים למוסיקת קאונטרי ובלוז, כנגן בנג'ו בלהקת "הפונדקאים" – שישה גברים, שצרפו אליהם את הזמרת סוזי מילר.

אומרים על רון שהוא נגן הבנג'ו הטוב בישראל ויש לו גם יחוס אבות: אבא, ד"ר דוד דקלבאום, רופא שיניים יליד מונטריאול, מנגן על בנג'ו כבר למעלה משלושים שנה. הוא למד בכוחות עצמו מאביו, סבא של רון, שניגן בתזמורת מנדולינות ובלליקות במונטריאול, אליה הגר מרוסיה.

ב־1972 הגיעה משפחת דקלבאום לארץ, והיום הם גרים במושב עמינדב, בית אחרון לפני יער האורנים העוטף את המושב. על גבול הרוחות והנוף המרהיב של הרי ירושלים, הנשקף מכל חלון. דוד עובד במרפאה בירושלים ובשעות הפנאי מתאמן הם הלהקה: מושבניק מתקוע, נגן חתונות, מהנדס מחשבים, קיבוצניק ומטפל במפגרים. מדי פעם מופיעים בקיבוצים, באירועים ובפסטיבולים מקומיים, גם בפני צופי הטלוויזיה ניגנו כבר פעמים.

כשרון מגיע לחופשה הם מזדרזים לצרף אותו לחבורה. אחרי הכל בבית נשמעת נגינתו בכל רגע פנוי. הוא ה"שעון המעורר" בבוקר, ובלילה שיר הערש המרדים את בני הבית, ובמיוחד את האחות בת התשע, יעל, שלדברי אביה גם היא מוסיקאית מבטיחה, המנגנת על פסנתר.

רון, שלקח את הבנג'ו לידיו לראשונה בגיל שמונה, אומר ש"זה נשמע לי כלי חזק עם עתיד מבטיח. היום יש בעולם כיוונים שונים של נגינה כמו ג'ז, בלוז וגם מוסיקה קלאסית בליווי בנג'ו, ולא רק המוסיקה המסורתית של קאונטרי ופולק אמריקאי". לדבריו, צריך הרבה סבלנות ואהבה לכלי, לא יותר. "זהו כלי לא כפייתי ולא שוכחים לפרוט גם אם לא מנגנים זמן רב".

דוד מסביר, שהפילוסופיה של הבנג'ו, כפי שהפיץ אותה הזמר פיט סיגר, היא להתרחק מאחריות

רון ודוד דקלבאום. בעקבות פיט סיגר.

גדולה מדי בחיים, לקחת את זה בשביל הכייף.

היום, אחרי שרון שולט בטכניקות נגינה רבות שפיתח בעצמו, אומר דוד שהוא מתקשה לנגן איתו ורון מחייך כל הזמן בעינים הכחולות כחולות שלו. אחרי שכל בני המשפחה סיפרו בשבחו, הוא אומר: "כנראה שיש לי כשרון לזה, אבל זה ישאר תחביב, להתפרנס מזה – קשה".

החפוח והעץ

"אינני מושפעת מדודי, את הכיוון האמנותי קיבלתי דוקא בבית אבא", אומרת יסמין הראל, שתערוכתה נפתחת היום בגלריה שי־דנון בתל־אביב. יסמין היא בתו של צ'לן הפילהרמונית צבי הראל ודודה הוא הקריקטוריסט הנודע אורי הופמקלר.

יסמין בת ה־26, שזו לה תערוכתה הראשונה, ספגה אווירה אמנותית בבית וההשראה לציור באה לה לאו דווקא מן הדוד המפורסם, אלא מן האבא צבי והסבא, דניאל הופמקלר, שניגנו שנים רבות בתזמורת הפילהרמונית. עם הדוד הופמקלר הקשר הוא רחוק, מאחר שאת רוב עבודתו הוא עושה בארה"ב ומגיע לארץ רק לחופשות קצרות. הוא קריקטוריסט והיא ציירת. "הוא מצויין בשטח שלו, אבל מאד שונה ממה שאני עושה", היא אומרת. ■

בתיה אבישי

ריבה ומקהלה

ממושב בית־יצחק יוצאות לא רק ריבות ומעשה מרקחת, אלא גם מקהלת ילדים, אשר הגיעה לרמה ייצוגית ויצאה להופיע בפסטיבואל וורטורפ בגרמניה. המקהלה מונה 45 זמרים בני 10־14, ותושבת בית־יצחק, נעמי פאיאן, היא האחראית להצלחת המקהלה. שלושה "תותחים" הם פטרוניה של קבוצה מוסיקלית זו: יוסי חכמי (פניקס), אליעזר ז'ורבין (דחף) ויהודית גוטפריד (גוטקס). זו, האחרונה, דאגה לעצב למקהלה את תלבושתה הייצוגית. ■

קטנים

ראש הממשלה יצחק שמיר, הפך לשעה קלה למבקר אמנות, כשהביא לו הצייר חיים רוזנטל, מי שהיה קונסול לענייני תרבות בניו־יורק ולוס אנג'לס, אלבום עם שבע ליטוגרפיות של ציורי אקוורל על ירושלים. מר שמיר שלא רכש את האלבום המהודר, העולה 800 דולר, כתב לצייר כי "מי שאוהב את ירושלים – יאהב את רישומיך". ★★★

רה"מ שמיר, צייר רוזנטל ומו"ל נרחוב.

350 שקל לזוג – זה מחירו של כרטיס לנשף השנתי של "המועצה לישראל יפה" שייערך השנה ביקבי ראשון־לציון. האירוע ייערך בחסות רעיית נשיא המדינה, אורה הרצוג, נשיאת המועצה לישראל יפה. לאורחים מצפים שעשועים וכמובן שפע יין. ★★★

קורים דברים

שמעון אבישר. אולי יעשו מן התמונות צעיפים. צילום: אירית רותם.

חוה שטרית, בנה דודו ושלומית אמיר. תרומה לילדים נזקקים.

שיטרית לטובה

"עטרה"

רותי שיטרית היא לא רק אשת הח"כ מאיר שיטרית ואשת יחסי־ציבור משגשגת, אלא גם פעילה מתנדבת בעמותת "עטרה", אשר הוקמה כדי לסייע למרכז טיפולי אזורי ברחובות, שהוא בית־ספר לילדים הלוקים בהתפתחותם וטובלים מקשיי למידה ותיקשורת. הקמת בית חדש, הגדלת הצוות המקצועי ותוספת שעות לימוד, הם רק אחדים מהיעדים המיידיים של העמותה. ובמבצע התרמת בזק גייסה חברת העמותה, שיטרית, למעלה מ־20 אלף דולר. מבצע ההתרמה הזה נחתם במסיבת־גן, בביתם של רותי ומאיר שיטרית ביבנה.

בערך 250 תורמים הגיעו לאירוע, שכלל תצוגת־אופנה ואת הופעתם של אמנון ברנזון ורונית אופיר. היה גם כיבוד, מיני עוגות ובורקאס, שהכינו מתנדבות העמותה והורי התלמידים הנזקקים. והיתה גם מכירה פומבית, בניצוחו של ח"כ מאיר שיטרית, שהפגין כשרון רב בנושא. ■

וייצמן הופתע

המכון הישראלי לסקרי דעת קהל והרגלי צריכה חילק אותות הצטיינות למוצרים הנבחרים על־פי מידגמים שערך. באירוע שהתרחש ב"הילטון" תל־אביב, השתתפו גם עדי אמוראי, חיים קופמן, השגריר המצרי מוחמד בסיוני ועזר וייצמן, שבאותו ערב ערכו לו הכרות עם הדוגמנית אילנה שושן. וכשהיפה, שושן, הזכירה לוייצמן שהיא זו אשר כמעט נבחרה להגיש את תשדירי המערך, הוא נשמע די מופתע כשאמר לה: "כן, לא ידעתי". ■

אבישר מציג אצל חברים

הצייר שמעון אבישר גר בפריס, נוסע בעולם, אבל מקפיד להגיע לארץ כל חודשיים־שלושה, כדי להיות עם בנו, דין, בן 7½, מנישואיו לספרית ליזה, ממנה התגרש לפני כשנתיים. אבישר, שבן 8 עלה ממרוקו הישר לירושלים, מסתובב כבר הרבה שנים בעולם. אחרי הצבא הוא קיבל מילגה ונסע ללמוד בבית־ספר לאמנויות בפריס. אחר כך חי בברזיל ובארה"ב וקצת גם בישראל ובין לבין ניהל רומן של שנים עם ליזה הספרית, שהתגרשה למענו מהספר דוד בביוף. והם נסעו חו"לה, והם חזרו, והם התגרשו וכו' וכו'.

ובמשך כל השנים האלה, הוא הציג תערוכות בכל העולם, גם בישראל. אבל כבר 10 שנים שלא הציג כאן. אז עכשיו יש לו אוסף של תמונות חדשות שעליהן עבד בשנתיים האחרונות. והוא הולך להציג אותן בגלריה בלונדון, ואחר כך בלוס־אנג'לס, ואחר כך אולי גם בתל־אביב, אצל חדסה קלצ'קין, אולי. אבל בינתיים, כדי שהאספנים שלו יראו במה מדובר ויחכו בסבלנות לתערוכות המתוכננות, הוא הציג את היצירות אצל חברים. וכך במשך שתי שבתות רצופות, אירחו רפי שאולי וחוה לוי את כל החברים של אבישר, שהגיעו לביתם שבתל־ברוך, כדי לחזות ביצירות החדשות. ואכלו קצת סלומון מעושן ושתו קצת שמפניה. אירוע. ואיש אחד עשיר אפילו הציע לקנות את כל הציורים שהיו שם, אבל אבישר בשום אופן לא הסכים. אגב, הציורים שלו הם מאד צבעוניים ולדבריו, חברת צעיפים גדולה בפריס, החליטה לעשות מהם צעיפים. ■

אלכסנדרה, המכונה אלכס, בתם של חוה לוי ורפי פולופ, חגגה יומולדת מספר ארבע. החגיגה לילדים, החברים של אלכס, נערכה בערב סוכות. גם יהונתן, הבן של חוה לוי ורפי שאולי, כבר בן ארבע. אבל רק ארבעה חודשים. וכבר בשלב כזה מוקדם של חייו, הוא נראה כמו העתק של האבא שלו.

הקץ לכאב
עכשיו גם בארץ

by Dr. Hervé ROBERT
President of the French Association for the Teaching of Biological Stimulation and Acupuncture.

Rapid, safe relief of pain or contraction is obtained simply by applying the Quartzo to the affected area for a few tens of seconds, even when all other forms of treatment have failed.

הקוורצו (QUARTZO) משכך כאבים קומפקטי שפותח ע"י ד"ר רובר נשיא ראש האגודה הצרפתית ללימוד גירוי ביולוגי ואקופונקטורה.

מומלץ לטיפול במקרים של: כאבי גב, שיחרור נוקשות בוקר, שרירים תפוסים, שרירים נוקשים, מכווצים ומתוחים, כתף נוקשה, נברלגיה, לומבגו, כאבים בעצמות וגם בפרקים, עמוד השידרה, האגן, הברכיים וכו'.

מכשיר זה אינו צורך חשמל או סוללות, שני גבישי קוורץ יוצרים חשמל פיאצו המשכך את תחושת הכאב וגורם ליצירת אנדורפין (מורפין טבעי המיוצר ע"י הגוף)..חשמל הפיאצו מועבר לגוף באמצעות האלקטרודות שבראש המכשיר, מעביר את הכאב תוך דקות.

ניתן להשיג אצל: "אנטומיה", רח' אבן גבירול 139, תל־אביב 62037, טל: 03־5461453

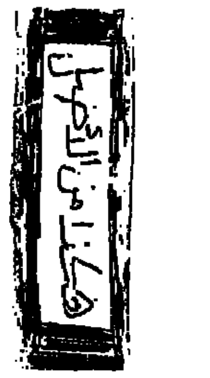

קורס "מטמורפוז" התחדשי!

אפילו בעלי מרגיש בהבדל!

קורס "מטמורפוז"
6 מפגשים בהדרכת מיטב המומחים
■ איפור ■ אופנה ■ קוסמטיקה ■ תזונה ■
התעמלות פנים ■ עיצוב־שיער ■ התאמת צבעים
כולל תספורת אישית ומסלולי התאמה מיוחדים

סדנת "מטמורפוז"
'מלכה ליום אחד'. יום שלם של הדרכה מקצועית־פרטית
■ איפור ■ אופנה ■ קוסמטיקה ■ התאמת צבעים
כולל תספורת אישית וצילום 'אחרי' למזכרת

קורסים וסדנאות "מטמורפוז" לקבוצות מאורגנות, בכל חלקי הארץ!
לועדי־עובדים, מוסדות, קיבוצים וקבוצות מאורגנות – אפשרות לתיאום קורס מיוחד, במועד ובמקום לפי תיאום מראש. ☎ 232268, 03־232265, נאוה.

אלפי נשים בישראל כבר למדו לנצל את נתוניהן הטבעיים בדרך המוצלחת ביותר. השנה – גם אני! מיטב אנשי המקצוע – מכל התחומים – הדריכו, כיוונו והתאימו לי באופן אישי. למדתי להבליט את הצדדים החיוביים, ולטשטש את השליליים. והתוצאות? – לא להאמין. אפילו בעלי מרגיש בהבדל... קורס "מטמורפוז", כל אישה חייבת לעצמה!

מולה סנטר
מרכז היופי הגדול בישראל

תל־אביב:
"מולה־סנטר", דיזנגוף 224
טל. 238463, 03־231013

חיפה:
"מולה־סנטר", ארלוזורוב 1א',
פינת הרצל 50 טל. 04־663462

איל בר

ליאורה הכהן

קורים דברים

פינצ'י מור לעזרת עם ישראל

★★★ מטה ההסברה של הליכוד מנסה למצוא שטחי כיבוש חדשים, בין היתר פונים אל מי שנמנים על מה שקרוי "אנשים־יפים" ומנסים לגייסם לפעילות פוליטית בליכוד. מי שנענו לקריאה הם הדוגמנית פינצ'י מור ובעלה עמי, שהתגייסו למסע שיכנוע עבור הליכוד.

– את התשובה לאילנה שושן במערך?

פינצ'י מור: "אין בכלל מה להשוות, אבל אנחנו התשובה למערך. אנחנו לא מסתירים את דעתנו ונעשה הכל כדי לעזור לעם ישראל, היושב כמו עיוור ולא רואה את העתיד".

פינצ'י מור ואריק שרון.

★★★ הרכילויות האחרונות מספרות על קרע בין אנט פלטו שרון ובעלה איש העסקים שמואל סמי פלטו שרון. אנט מופיעה לכל הפתיחות והאירועים הנוצצים במלוא זוהרה והדרה. במוצאי יום כיפור אמרה לי בבטחון: "היום אני אשה יותר פתוחה, מרגישה אשה אחרת לגמרי, לא אשה מסכנה, אני מקבלת המון מתמאות. הייתי אשה סגורה – היום יוצאת הרבה. סמי בעלי איש עסקים, אין לו סבלנות לפתיחות ואני מאד אוהבת את זה. כל אחד מוצא פירושים ואני חס וחלילה לא מחפשת מישהו. כל גבר עושה את זה עם השכנה שלו, או העוזרת שלו, אולי בעלי מצא איזה מציאה טובה".

הזוג פלאטו שרון.

★★★ חברת הכנסת מרים תעסה גלזר, שמופיעה ברשימת הליכוד לכנסת אחרי לימור ליבנת, הועדפה על פניה לתפקיד יו"ר מטה הנשים בליכוד.

– לימור ליבנת, מדוע לא נבחרת לתפקיד?

– "לא הציעו לי את התפקיד מסיבות פוליטיות פנימיות. ואם היו מציעים לי הייתי מסרבת. נשים לא צריכות מטה מיוחד, נשים זה לא סקטור. בכלל, צריך להפנות את השאלה ליושב ראש מטה הבחירות".

אילנה שושן.

★★★ ענף יצוא חדש בארץ. שלושה מומחים מהאגודה הישראלית לקרב מגע יצאו להדריך בארה"ב את כוחות המשטרה, את ה־.F.B.I, וכוחות בטחון אחרים באילינויי ולוס־אנג'לס. השלושה: אימי ליכטנפלד, שהוא נשיא האגודה לקרב מגע, שייקה בדק ואייל יניאוב. מנכ"ל האגודה הבינלאומית לקרב מגע הוא הישראלי אל"מ (מיל.) דוד בן־אשר, שהוא אחראי ליצירת הקשרים עם הגורמים בארה"ב. לדברי בן־אשר, קרב המגע הישראלי מקובל היום כשיטה מבין הטובות בעולם. לאגודה לקרב מגע יש כיום 5 סניפים בארה"ב וכן בצרפת וגרמניה ואלפים מתאמנים בשיטה הישראלית.

★★★ בסעודת עבודה, שהתקיימה בין שר המשטרה חיים בר־לב ושר המשפטים ההולנדי קורטהלס אלטס, אשר ביקר בארץ לפני שבועיים, סקרו השר בר־לב, מפכ"ל המשטרה דוד קראוס ונציב שירות בתי הסוהר לוי שאול את שיטות הפעולה של המשטרה ושרות בתי הסוהר. בין משטרת ישראל למשטרת הולנד קיים שיתוף פעולה פורה, שהביא באחרונה גם לתפיסת 17 ק"ג הרואין בישראל ובהולנד. כאשר שאל השר בר־לב "איך מצליחים בהולנד להתמודד עם בעיית הסמים?" השיב אחד מאנשי המשלחת ההולנדית בחיוך: "בהולנד פתרו את הבעיה".

בר־לב: "כיצד?"

– "פשוט מאד, יש מספיק לכולם".

לימור לבנת.

★★★ על מידת החשיבות שמייחס זלמן שובל למיקומו ברשימת הליכוד לכנסת תעיד אמירתו לאחר הצבתו הצבתו במקום ה־40: "הברירה שעמדה בפני היתה בין למות זקוף (כמספר 39) או לחיות קצת כפוף".

★★★ כשהחלו לייצר במחלבות קיבוץ יטבתה את משקה המילק־שייק החדש, לא תיארו לעצמם כי המשקה יהפוך במהרה ללהיט. בקיבוץ נערכו לעבודה ב־3 משמרות, אך רצה הגורל ובמהלך היצור נשברה תיבת ההילוכים במכונה – תקלה אשר עצרה את פס הייצור כולו. חיפשו מושיע ולא מצאו, עד שהוחלט לפנות אל המתחרים, מחלבת "טרה", שברשותם מכונה דומה.

לא להאמין – במחסני "טרה" נמצאה הישועה. החלק נשלח מיד בלילה במטוס ליטבתה וייצור משקה המילק־ שייק חזר למסלולו. רצה שוב הגורל ולאחר מספר ימים נזקקו במחלבת "טרה" למנוע לאחת ממכונות המחלבה. התקשרו אנשי "טרה" ליטבתה ולשמחתם נמצא שם מנוע מתאים ונשלח במהירות לתל אביב.

מה שמוכיח שמתחרים יכולים להיות גם חברים.

★★★ ח"כ עבדול והאב דראושה, שפרש מהמערך, תוקף את כל השרים והח"כים בלי לעשות חשבון: "אריק שרון שר המסחר והתעשיה הוא אסון למדינה ואסון לכולם. ויצחק רבין שר הבטחון הוא המשך של אותו אסון". דראושה מלגלג גם על ראשי המדינה ואומר: "שר החוץ שמעון פרס, אחד האנשים שהערכתי וחיבבתי, הוא איש שמסוגל להביא שלום, אך לצערי הציפיות לא התממשו. האיש הזה פשוט פחדן, רוצה שלום בלי לשלם. השלום שהוא רוצה זה רק עם חוסיין מלך ירדן. ואילו ראש הממשלה יצחק שמיר הוא אנטי־שלום מובהק".

רחל גרא.

★★★ "קרה לי מקרה מדהים בקייפטאון", מספרת התכשיטאית רחל גרא, שחזרה בימים אלה מאפריקה, "הסתובבתי שם בשוק העתיקות ופתאום גיליתי באחד הדוכנים טבעת פרי יצירתי מלפני 15 שנה. שאלתי את המוכרת למקור הטבעת וזו הסבירה לי שרכשה אותה מעובר אורח מיוהנסבורג. קניתי את הטבעת ממנה בסכום של $50 – הרבה כסף באפריקה – בעוד שערכה האמיתי של הטבעת הוא $200. זו טבעת כסף גדולה עם אבן אמטיסט, שנעלמה לפני מספר שנים מאחד המוזיאונים בעולם".

מיכל סנונית.

★★★ המשוררת מיכל סנונית ("ציפור הנפש", "דרך הלב") קנתה לעצמה שם בספריה הרגישים. את הכריכות של ספריה ניתן לראות מודבקים על דלת מרפסת הפאב התביב עליה "בוננזה". חברים מרימים כוסית ואומרים: "לחיי הסנונית שבדלת".

עפרה ישועה־ליית
סופרת מעריב בוושינגטון

סיבה בלאפא. הורים חדשים עם תינוקות חדשים שהובאו מדרום אמריקה.

ילדים לא קונים

לא כל אימוץ ילד מדרום־אמריקה צריך להיגמר בצרות. פול ודארלין רוסה מוכיחים שאפשר גם אחרת. בארצות־הברית העסק מאורגן יותר. גם הביורוקרטיה נוקשה יותר, אבל המטרה היא למנוע טרגדיות.

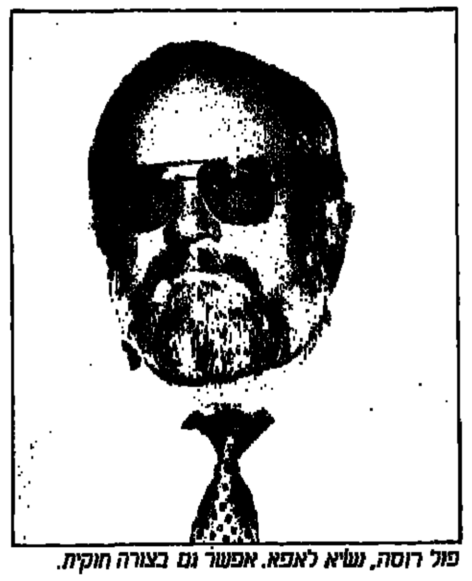

פול רוסה, נשיא לאפא. אפשר גם בצורה חוקית.

פול רוסה, נשיא אגודת העזרה ההדדית של הורים מאמצים לילדים מדרום אמריקה באזור וושינגטון, מניד את ראשו בצער, אבל לא לגמרי בתדהמה, למשמע הסיפורים מסמרי השיער על הרפתקאותיהם של אזרחים ישראלים שאימצו תינוקות בברזיל. ישראלים חשובי ילדים, אינם הראשונים שגילו את דרום אמריקה כמקור לצאצאים מאומצים. בארצות־הברית, המסורת של הבאת ילדים מהיבשת השכנה, היא רבת שנים. עם ניסיון רב שנים מאחוריו ושלוש בנות חמודות, תוצרת קולומביה, גדולות לתפארת בבית, שוטח מר רוסה את ה"אני מאמין" שלו ושל חבריו בארגון: ילדים לא קונים בכסף.

סיפורם של בני הזוג תורג'מן והילדה קרולין־ברונה, שפורסם גם בעתונות האמריקנית, נגע מאוד לליבם של פול ורעייתו דארלין. "אנחנו יודעים היטב שהדברים האלה קיימים. יש מסחר, יש חטיפת תינוקות. הארגון שלנו, כמו ארגונים אחרים בארה"ב, בנוי כמובן על סיוע להפניית החברים רק למקורות חוקיים. הדרך בוודאי ארוכה יותר, אבל מי יכול לישון בשקט עם הידיעה שהילד שבידו נחטף בעצם מהוריו האמיתיים? ברגע שאני שומע על אנשים ששילמו אלפי דולרים תמורת הזכות לאמץ ילד, נדלק אצלי אור אדום". אין מחסור בילדים דרום אמריקניים לא רצויים, אומר רוסה. מאות אלפים מהם נפלטים בכל שנה אל הרחוב, לחיים שהאורח המערבי אינו יכול אפילו לתאר לעצמו. הבעיה היא יצירת הקשר והשגת התינוקות, לפני שהם מגיעים למצב של הדרדרות פיסית ונפשית שאין ממנו חזרה.

אגודת לאפא (LATIN AMERICAN PARENTS) אגודה לעזרה הדדית עם מטרה אחת: לסייע לזוגות המבקשים לאמץ לעבור את דרך התחתחים הקשה לקראת השגת ילד משלהם. פול עומד בראש האזור הוושינגטוני, אולם סניפי האגודה קיימים בכל ארה"ב. לצידם קיימים גם אירגונים להורים מאמצים ממדינות אחרות – קוריאה, שהיא מקור פופולארי מאוד באחרונה, וגם הודו ובנגלה דש.

ללא שחיתות ובלי שוחד

ביקור בסדנה בת יום שלם להורים עתידיים שמקיים הארגון אחת לכמה חודשים, חושף תמונה שכל קשר בינה לבין המירוץ המבוהל הטיפוסי המוכר מהסיפורים הישראלים – מקרי בהחלט. אין "מתווכים" מפוקפקים, אין שוחד ואין שוטרים ושופטים מושחתים. הכל נעשה "מעל השולחן", בברכתם המלאה של השלטונות וההורים הביולוגים, וכמובן, שלטונות ההגירה האמריקניים.

וכאן טמון, בעצם, ההבדל העיקרי. ייתכן שגם אמריקנים רבים היו מוכנים לשלוף דולרים מהכיס כדי לרכוש ילדים בשוק השחור, אולם בניגוד לישראל, ממשלת ארה"ב מעמידה בפניהם שורה של מכשולים המאלצים אותם לפנות לדרך הישר. בניגוד לישראלים שלנו, אמריקנים אינם יכולים לקום יום אחד בבוקר ולהחליט שהם רוצים להיות הורים לילד שנולד בעולם השלישי ואחרי שבועיים כבר לנחות בלוד עם ה"סחורה" היקרה.

כ־30 זוגות שהגיעו מכל רחבי האזור באות השבתות האחרונות להאזין לסדרת הרצאות מרתונית בסדנה, שמעו מהמומחים, על טירחה וזמן וייגע הכרוכים במילויים של טפסים על גבי טפסים, כתיבת מכתבים ותרגומם, והרבה חודשים של ציפיה. הם מקבלים תיק עבה של דפי הסבר, הכוללים רשימות של מוסדות וסוכנויות, מאמרים, דוגמות של טפסים ושאלונים, כדי להכין את מלוא גודל המשימה.

הטירחה והביורוקרטיה הכרוכה בהשגת הילד וכארגון מסמכי האימוץ שלו בקולומביה, גווטמאלה, פנמה, קוסטה ריקה או ברזיל, היא רק מחצית הבעיה: את מירב העבודה עליהם להשקיע בשכנוע מנגנון ההגירה בארה"ב, שהם פועלים לפי כל כללי החוק במדינת הלידה של הילד ובארצות־הברית עצמה. האמריקנים אינם מוכנים בשום פנים לפעול בנוסח "חותמת הגומי" המקובל ככל הנראה על משרד הפנים הישראלי.

למרבה הפלא, פול ורעייתו מאמינים, שסיבוכי הביורוקרטיה אינם בהכרח רע שיש להילחם בו. ממילא, הם מרגישים, שאר התהליכים המתנהלים במקביל לוקחים חודשים אחרים. הזמן העובר מרגע ההחלטה להתחיל בקשר, ועד לקבלת הילד, נע בין חודשים ספורים לבין שנה וחצי. ההמתנה, לדעתם, פועלת לטובת הזוג המאמץ. "הנסיון של האגודה שלנו במשך שנים, מוכיח, שמרגע כלל תהליך ההסתגלות לתינוק אצל זוגות שחיכו זמן רב יותר – הוא יותר קל", הם טוענים. לפעמים הזכיה הפתאומית מדי בילד נופלת כהלם על זוג שבמשך שנים רבות התרגל לבית ריק ושקט. יש מקרים – נדירים אמנם – שהאימוץ הופך לבעיה רצינית".

אפילו אימוץ חוקי אינו עניין למעוטי יכולת. "דפי ההסבר" שמחולקים למועמדים כוללים אומדן של ההוצאות המרובות: על מסמכים, אישורים נוטריוניים, חוות דעת סוציאליות, עורכי דין ובתי משפט, נסיעות, בתי מלון, רופאים ומסייעים. "ערכנו תחשיב, שאותו אנחנו מציעים לכל אנשי האגודה שלנו. ההוצאה, להערכתנו, אינה צריכה לעלות על 10 עד 12 אלף דולר – וזה כולל נסיעה לארץ האימוץ ושהיה שם," קובע פול.

נסיעה מישראל, כמובן, יקרה יותר. אבל בין־זה לבין הסכומים הממוצעים של 20, 30 ואפילו 50 אלף דולר, שעליהם מדובר מפה לאוזן בארץ בנושא "ילדי ברזיל", עושה רושם שהגישה הישראלית מסתמכת יותר מדי על תשלומים ל"מתווכים", שהפכו את האימוץ לעסק משגשג בשולי החוק.

את פול רוסה הדבר מדאיג ומצער: "הרי אם לא יהיו אנשים שמוכנים לקצר את הדרך בכל מחיר גם ה'שוק' המכוער הזה בחיי תינוקות ייעלם, בסופו של דבר, מן העולם."

אחת המטרות של הארגון שלו היא לנסות ולסייע למיסוד העניינים במדינות המקור בדרום אמריקה, לסייע לבתי היתומים ולארגוני הצדקה, להבטיח שהילדים הלא רצויים יגיעו לכתובת הנכונה ויקבלו טיפול חם ואוהב לפני שיגיעו למשפחה החדשה.

חברי לאפא מקיימים ביניהם תורנות טלפונית כדי לענות לפניותיהם של אנשים חדשים המבקשים ללמוד על אפשרויות האימוץ. עורכי הדין שביניהם מסייעים במסמכים החוקיים. קרול פן, אחות במקצועה, היא המומחית לבעיות רפואיות. בוב מאתיוס מתמחה בנושא של הבדלים אתניים. עובדים סוציאליים כמו דבי פרייזר, מתמחים בהבטים השונים של קשר עם מוסדות והשגת התסקיר המשפחתי המוסמך, שבלעדיו לא יורשה איש להביא ילד מאומץ לביתו. הן שלטונות ההגירה והן המוסדות המרכזים את הילדים דורשים מן המועמדים לאמץ להביא חוות דעת מפורטת של עובדים סוציאליים על חיי המשפחה־שלהם. אנשים מבוגרים מדי, בעלי היסטוריה של גירושים מרובים וסכסוכים משפחתיים, או הסתבכויות כספיות – עלולים להיתקל במחסומים.

ג'ים קייזר, בעלת תואר דוקטור לפסיכולוגיה, מתמחה בעצות על אימוץ ילדים מבוגרים יחסית – בני 3 עד 9. קאתי רש היא אם בודדה, המתחלקת בניסיונה עם מי שרוצה להקים משפחה חד הורית.

"אישית פשוט לא רציתי להתחיל עם חיתולים ותינוקות", מסבירה ג'ים בגילוי לב. היא מזהירה, שילד "גדול" המגיע למשפחתו החדשה חזקה עליו שעבר כבר טראומות נפשיות וגופניות. אחד מילדיה שלה חרש באוזן אחת. "אבל יש סיפוק עצום בידיעה שהצלת מישהו שגורלו כמעט נחרץ. ויש גם היתרון של היכרות מראש עם אופיו של הילד, יצירת קשר אנושי איתו, בעוד שמי שמאמץ תינוק יכול רק לנחש איזה מין ילד נפל לידיו..."

קאתי מאשרת שמוטב לילד שיגדל עם שני הורים, אבל המצב האידיאלי הזה לא מובטח תמיד גם אצל הורים ביולוגיים, ואין שום סיבה לוותר על הורות רק משום שלא מצאת בן זוג.

החברות בארגון אינה פוסקת עם השגת הילד, להיפך. העזרה ההדדית נמשכת בפגישות וארועים חברתיים. ההורים המאמצים מקבלים תמיכה ועצות אלה מאלה, ולילדים הגדלים זוהי הזדמנות חשובה לפגוש ילדים בעלי מוצא דומה, ולהתגבר על בעיות הזהות האישית שהן חלק מתהליך ההתבגרות של כל ילד מאומץ.

(המשך בעמוד 28)

שיטה מתועבת

התינוקות הברזילים שבצילום נמצאו בבירת פאראגוויי, אסונסיון, מצפים להעברתם לבית חולים אמריקני במחיר 3,000 עד 20,000 דולר. משם היו אמורים להישלח לארצות־הברית במטרה לספק את אבריהם לניתוח השתלות. האברים שלהם היו אמורים להישמר בבנק אברים ולהיתרם לנזקקים עשירים.

משטרת פאראגוויי עצרה את הרשת שעסקה במסחר מתועב זה. נמסר כי בחודשים האחרונים כבר נשלחו לארה"ב 20 תינוקות שנולדו לנשים ברזיליות מדלת העם אשר הובאו ללדת באסנסיון. ה"שיטה" מציגה פאראדוקס נורא: המתת תינוקות כדי להעניק חיים חדשים למבוגרים.

בדיקות מעבדה בארץ ובעולם הוכיחו:
אפס חיידקים

המזכך-קטדין שוויץ המערכת היחידה השומרת תמיד על מצב: אפס חיידקים במי השתיה

כך קבעו המעבדות הבאות (רשימה חלקית):
- ★ מעבדת "מקורות" ★ הטכניון חיפה ★ מעבדת "בקטוכם" רשות המים של קויבק – קנדה
- ★ המעבדה של מרכז שוויצריה ★ המכון להיגיינה, אוניברסיטת בזל ★ הצלב האדום – שוויצריה
- ★ מכון פסטר, ליל – צרפת, ★ המכון למיקרוביולוגיה רפואית, אוניברסיטת ציריך
- ★ E.P.A – מכון התקנים האמריקאי ★ המחלקה למדע שימושי, אוניברסיטת הרוורד – ארה"ב
- ★ המכון ע"ש ברנרד נוכט, המחלקה לרפואה ימית, המבורג – גרמניה

המזכך-קטדין שוויץ המערכת היחידה המונעת מעבר בקטריות גורמי המחלות אל מי השתיה

- ★ היחידה עם 5 פעולות זיכוך.
- ★ מטהרת את כל החיידיקים
- ★ מסננת חול, חלודה ולכלוך
- ★ מבטלת טעמי לוואי וריחות רעים
- ★ מסלקת כלור (מכון התקנים הישראלי – בדיקת כלור)
- ★ היחידה ברמת סינון של 0.2 מיקרון
- ★ 60 שנות ידע ונסיון
- ★ ללא חשמל ★ התאמה למקררים עם "קיוסק" (אמנה, ג'נרל אלקטריק ועוד)

אל תקנה לפני שתשווה!

אני מעונין/ת בפרטים נוספים ללא התחייבות

שם: ______

כתובת: ______

טל. בבית: ______ טל. בעבודה ______

המזכך

רח' נתן הנביא 6, בני ברק

טל. 03-5791465/6/7

אבי דר

הכשפים של יורם

יורם אפק. כוחות השחור בקומת ההנהלה.

יורם אפק לא מאמין במה שמציעים הספרים הגנובים שהוא מוציא לאור. הוא אפילו לא משתמש במרשם שגילה לקריאת אשמדאי, ונמנע מלהסתובב עם מחרוזת גלעיני תמר, כמומלץ בספריו, להגברת הריגושים המיניים. לא מאמין בשטויות, אבל "לא אופתע אם משהו יוכיח יום אחד שחלק מהאמונות נכונות."

סגרו את הטלוויזיה, כבו את הווידאו והינתקו מהכבלים. קחו פסק זמן בקריאת ספרים קלילים, שנכתבו בראש צעיר וטוב, על עולם קסום ומכושף; תערובת של חכמת זן וההומור פולני, תמהיל-במידה של בדיחות סלון מוכרות, שזורות בפנינים ממקרש שינטו; קוריוזים, אסטרולוגיה סינית, פשר חלומות ומרשמים קסומים. והכל בלווי איורים ויקטוריאנים של אשמדאי, זארטוסטרא ובודהה. רק אל תקחו אותם יותר מדי ברצינות.

ספרים גנובים, סידרת ספרי כיף חדשה, המציגה בחיוך את העולם המיסטי, מעבר להגיון ולאמונה, בעיניו של יורם אפק ועוד "מיליארד סינים שאינם יכולים לטעות".

"המביא לדפוס", זהו התואר שאותו בחר לעצמו יורם אפק אשר ליקט, ערך, וכתב את סידרת ספרים גנובים "מתוך כבוד למקורות". הסידרה עוסקת באמונות, בתחומים בהם ההגיון והמדע מפסיקים לתת לנו תשובות לתופעות הסובבות אותנו. ההזדקקות לאמונות ("נא להרגיש – לא אמונות טפלות") אינה חדשה. העולם המערבי התחיל לחפש תשובות והסברים כבר בשנות החמישים והשישים בתחומי הון־בוהיום, בשנות השבעים היתה חזרה מסיווית אל הדת – נוצרית, מוסלמית או כל דת אחרת, אומר אפק, ועוקף בעקביות כל נסיון להגיע לחומרים מקומיים בנושא אמונה. למה לו להסתכסך עם השכנים בארץ, כאשר יש לו מספיק חומרים ואמונות משאר העמים.

ארבעת הספרים הראשונים שיצאו לאחרונה בסידרה הם הורוסקופ סיני, צמחים קסומים ומכושפים, חלומות שחורים בוורוד וכיצד אספר לבני. הספר החמישי ירד זה עתה לדפוס; הוא עוסק בנושא הגנת הבית והגוף מפני שדים, רוחות וכוחות השחור. כיום עוסק אפק באיסוף חומר לספר הגנוב השישי בנושא השבעות – גיוס כוחות החושך באמצעות השבעות. "מצאתי כבר מרשם מפורט ביותר לקריאת אשמדאי, תסריט מאוד מפורט בו אתה עומד במרכז משולש ואש סביבך, עם שאלות ותשובות, כאשר בסופו יגיע אשמדאי ויעניק לך עושר." לא, הוא לא מנסה את הקסמים וההשבעות שבספרים, גם לא בצחוק. מה יקרה אם זה בכל אופן נכון?

אתה מאמין בשטויות האלה?

בהחלט שלא, גם לא תראו אותו הולך עם מחרוזת גלעיני תמר סביב הצוואר כסגולה, המומלצת בספרו, להגברת הריגושים המיניים. "אולם לא אופתע אם מישהו יוכיח יום אחד, כי חלק מהאמונות נכונות. הרבה דברים שהוסברו באמצעות המדע בתחילת המאה, הוכחו לאחר מכן כשטויות מוחלטות, כמו ספר ההדרכה המינית מתחילת המאה כיצד אספר לבני, בו רופא רציני טוען כי האוננות מחלישה את הגוף, יחסי מין לפני גיל 22 עלולים להביא לילדים פגומים ובכלל – אין לישון על הבטן או לקרוא ספר לפני השינה. אז מה יותר רציני, המדע או האמונה?

לא מאמין, אבל...

"ביקרתי עם קבוצת רופאים בבאג'יו, מרכז המרפאים באמונה שבפיליפינים, שם עורכים ניתוחים 'כבאילו', מספר יורם אפק. לאחר הניתוח התווכחו רופאים ישראלים על אמינות 'הניתוחים'. אמרו שני רופאים מנוסים: בעצם רק אנחנו, הרופאים, יודעים עד כמה אנו לא יודעים ברפואה ואנו האחרונים שיכולים לזלזל באוטוסוגסטיה. זאת, אחרי שראינו בבתי־החולים אנשים שנפטרו ללא כל סימפטומים מוסברים ואחרים שהחלימו מערש דווי בכוח אמונתם בלבד, אחרי שהרפואה המודרנית כבר נואשה מהם".

חלק בלתי נפרד מהטקסט הינם האיורים, אשר לוקטו בעיקר מספרים ועתונים מהתקופה הוויקטוריאנית, בה עדיין לא התשמשה העתונות בצילומים. איורים מרליקים, בעיקר אלו של השדים וכל כוחות החושך, איורים שמעלתם הנוספת היא, שלאחר מאה שנה אין עליהם זכויות יוצרים והשימוש בהם מותר לכל ריכפוך. את החומרים לספריו, מוצא יורם אפק בספריות בחו"ל, בחנויות לספרים עתיקים בסימטאות לונדון, ב"משולש הזהב", במנזרי שינטו בהרי יפן, אצל אסטרולוגית סינית בהונג־קונג שעזרה לו בכתיבת ספר ההורוסקופ הסיני, ברחבי המזרח הרחוק בו בילה הרבה כמלווה קבוצות, ובגנזכי מנזרים באירופה.

בהקדמה לספרים מוזכרת המשפחה כמקור לחלק מהמרשמים, קסמים וכשפים, אשר נמצאו בין ספריה של "דודה איזבלה" המנוחה. על הקטע הזה, אוכרת המשפחה והדודות שכנראה נפגעו מהעניין, מצטער אפק. אילו היה לו כישוף שהיה מצליח למחוק את המשפחה מעל דפי ספריו הגנובים – היה מבצעו מיד.

סיכות על מפת העולם

במשרדו בקומת ההנהלה של חברת הביטוח המנה, בה הוא מכהן במשרת הרוכר, פרושה מאחורי גבו מפת העולם. הסיכות הנעוצות מסמנות את המקומות בהם כבר ביקר: הרבה סיכות במזרח ומעט במערב. מתראיין נוח ומנוסה, חיית תקשורת שכבר זכה אישית ב־15 פרסי "אותות" – הכי הרבה בארץ; כשהוא נתקל בשאלות קשות, הוא לוקח פסק זמן. "שאלה טובה", הוא אומר ועונה בכלל בכיוון אחר, זה שנוח לו. בחלק אחר הוא מנווט את השיחה: "אילו אני הייתי במקומך הייתי שואל...". קול רך, נשמע וגם נראה כ"יורם". ראש צעיר שנולד בחדרה לפני 49 שנה, נשוי ואב ל־3 חיילים המשרתים כיום בשרות סדיר בנח"ל ("עשינו אותם צפוף מאוד"). מעניין, אך בהנהלת הסנה אשר סובלת לאחרונה מהפסדים כבדים, לא שקלו ברצינות לבקש מאפק כישוף שיסיר את ה"נאחס" מהחברה.

רשימה חלקית של עיסוקיו הנוספים: בשלן מקצועי, שני ערבים בשבוע ריקודי עם, מתראיין קבוע ברדיו, בעל טור אישי בדבר השבוע, כותב ספרים וחבר מערכת ירחון אותות. מלווה קבוצות בעיקר במזרח הרחוק וכשיהיה גדול, מה הפלא, הוא רוצה להתפרנס אך ורק מכתיבת ספרים.

אורית הראל,
קוריאה

חמוקיה של מלכת הסטודנטיות

מיס בליז (יש דבר כזה), סירבה לעלות על המסלול בבגד ים. הקהל באולם נשאר במתח: מה היא הכי אוהבת לאכול (ניכר בה שהיא אוהבת מאוד לאכול); מה היא רוצה לעשות אחרי שתסיים את הלימודים; מה התחביבים שלה, והאם היא יודעת להגיד שלום בתשע שפות. כי שלב הראיון האישי בתחרות "מיס עולם של האוניברסיטות" נערך כשהמתמודדות מטופפות על הבמה בבגד ים. הגיוני, לא? הרי ברור שאת השכל רואים הרבה יותר טוב כשהגוף נתון בבגד ים.

תחרות מוזרה זו היתה. ולא רק בעיני הצופים שמילאו את אולם הנשפים הגדול של המלון החדיש והחרש (נפתח רק עשרה ימים קודם לכן) בלב סיאול, בירת דרום קוריאה. גם המתמודדות, או לפחות חלקן, לא ידעו לאן בדיוק הן נופלות, לבד מכך שזה בסיאול.

סטודנטיות על המסלול. הבל היופי ושקר החן. ילדה חכמה חסיד תמצא חן?

רותי בריסקין הישראלית. לא היה שמץ של מושג.

קחו למשל את רותי בריסקין, הנציגה הישראלית. ירושלמית נחמדה, בת 24, שחשבה שהיא באה לכאן במסגרת פסטיוואל של שלום ואחווה בין העמים, כחלק מאירועי האולימפיאדה. לא היה לה שמץ של מושג מראש איזה תפקיד חשוב יהיה לעניים היפות שלה ולשאר חלקי האנטומיה שלה. והיא די נבוכה מכל העניין.

פתאום, לבד, מרחק חצי עולם ומיליוני אנשים מהבית, כשכולם מסביב מדברים בעיקר קוריאנית, היא מצאה את עצמה מנסה לשכנע את המארגנים שאת הראיון כדאי לערוך בלבוש מלא. "שאלתי למה אי אפשר לערוך את הראיון בבגד הלאומי, למשל, אבל ההסבר של המארגנים הוא שצריך ללבוש בגד ים כי החברה היצרנית היא אחת מנותנות החסות".

אז רותי, בעלת תואר ראשון בכלכלה ויחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ירושלים, רשומה לתואר שני במינהל עסקים, לבשה בגד ים, וגם התראיינה בו, והלכה בראש זקוף וחיוך אמיץ במשך כל הדבר הזה, שארך כשלוש שעות. היא אפילו עלתה לשלב הסופי, וזכתה בתואר מיס ידידות.

זה התחיל בשבע בערב, במצעד של תלבושות לאומיות. 32 נערות צערו על המסלול, עוטות סרטים של "מיס" מדינה זו או אחרת, מנפנפות לקהל באולם. כבר בשלב הזה אפשר היה לראות שמשהו מוזר מתרחש כאן. לקוריאה הדרומית היו שלוש נציגות, לסין שתיים וגם לארה"ב שתיים. אה, אמר לעצמו הצופה התמים שהתחיל להתבלבל, נעיין בספר התחרות, עליו חתומים המארגנים – הוועדה העליונה לשלום והאגודה הבינלאומית של נשיאי האוניברסיטות.

עלעול מהיר בחוברת מגלה הפתעות נוספות: יש שם הרבה נציגות שלא היה להן זכר בתחרות, בעוד שעל הבמה היו לא מעט מתמודדות שכלל אינן מוזכרות בחוברת. נציגת ישראל למשל, על פי החוברת, היא אביבה ליברמן שחורת השיער, אבל על הבמה פוסעת בגאווה רותי בריסקין הבלונדינית. לא חשוב.

ואחרי הבגדים הלאומיים הן עולות בבגדי ים. מיס פורטו ריקו שאינה רזה בכלל, מיס ארה"ב א' שגם היא די בריאה; מיס קוריאה א' ו-ב' ו-ג', ומיס יפן שבכלל לא נראית יפנית, מצעד שלם של נערות, שכולן אולי בחורות נחמדות וחכמות, אבל רק מעטות מהן, אם בכלל, יש להן מקום במצעד מחייב כל כך מבחינה חיצונית, נוסח מלכות יופי.

ואז באו השאלות. מה האוכל החביב עליך, מה לדעתך הוא החלק המוצלח שלך ומה היית עושה בעשרת אלפים דולר. אז מיס פורטוריקו חשבה שניות ארוכות לפני שהחליטה לומר שהשאלה איזה אוכל חביב עליה היא שאלה קשה, והסכימה עם המנחה שבעצם היא בכלל אוהבת יותר מדי לאכול (רואים, רואים) ומיס אינדונזיה הודיעה, שלדעתה החיוך והגב הנחמד שלה הם האספקטים החזקים שלה.

היפנית, שהיא בעצם אמריקנית רוב חייה, הבריזה שהיא אוהבת להתעמל והפיליפינית אמרה שאם היו נותנים לה עשרת אלפים דולר היתה מפקידה אותם בבנק לחנוך גבוה. רותי מישראל אמרה שלום בשבע שפות ומיס הונג קונג אמרה שיש לה חיוך חברותי. את האירית הג'ינג'ית שאלו איך היא מגדירה את צבע השיער שלה.

השופטים החליטו: שש "מיס" מישניות ומלכה אחת והרבה תארים של "מיס ידידות". אז לכל יבשת נבחרה "מיס", וזה שלא תמיד הזוכה השתייכה ליבשת, זה כנראה גם לא חשוב. בגיאוגרפיה של התחרות הזו, יפן למשל שייכת ליבשת צפון־אמריקה. ובסוף, נשארו שתיים נטולות כתר או סרט על הבמה: סינית א' וארה"ב ב'. האחרונה זכתה. וכיאה לסר־אלן אמיתית היא פכרה אצבעות, מיצמצה וניסתה להפגין הרבה התרגשות שבטח ראתה באיזה סרט טלוויזיה על תחרות מלכת יופי.

על פי הכרוניקה, זו כבר שנה שלישית שהדבר הזה מתקיים, שנה ראשונה שישראל נוטלת בו חלק. ומצידי, זו בהחלט יכולה גם להיות השנה האחרונה. ■

נגה גל

לאחר התאונה

אורלי, עודד, ניתי ונעמה. את הייעוץ המקצועי נתנו בבית לוינשטיין. צילום: ראובן קסטרו.

חודשים אחדים אחרי גיוסה לצה"ל נפגעה אורלי שלום בתאונת דרכים. לא השלימה עם הפציעה. השתקמה. הקימה משפחה. סיפור אופטימי.

אורלי שלום מקבלת מידי לאה שמשי מילגה ע"ש אליהו ועקיבא שמשי מבי צה"ל הנצפיים באומנויות. צילום: י.פ.פ.א.

בקיץ 1978, ארבעה חודשים לאחר גיוסה, בשעת הצהריים, הלכה אורלי שלום, פקידת מבצעים בחיל האוויר, בתחום הבסיס בו שירתה. אופנוע צבאי שהגיע מאחור פגע בה בצירה השמאלי. היא הוטלה לשולי הדרך הכורכר ואיבדה את הכרתה, האופנוען, שלא הרגיש בפגיעה, המשיך בנסיעה, רק מאוחר יותר נעצר, אז כבר התאספו חיילים והזעיקו אמבולנס. הרופאים איבחנו שבר בעצם הראש, פגיעה במוח ובעצב העפעף בעין שמאל. אורלי איבדה את כושר הזכרון והדיבור. העין מתוסרת לחות, הלכה והתייבשה וכדי לשמר את הראיה היה צורך לסוגרה.

לאחר חודש וחצי שבה אורלי להכרה. בבית החולים כבר לא היה מה להוסיף ולשפר במצבה הרפואי והיא הועברה לשיקום בבית לווינשטיין.

עשרה חודשים של עבודה מתמידה על החזרת כושר הדיבור. ריפוי בעיסוק. שיחות עם פסיכולוג. אורלי הרגישה כמי שחזרה לבית הספר היסודי בעיר אשדוד, שם גדלה. למדה מחדש את כללי הדקדוק העברי, קורס באנגלית, חוג התעמלות.

בוקר אחד נתקלה בעצמה במראה. הראש המגולח והפנים הפגועות החרידו אותה. היא חזרה למיטה וכיסתה עצמה עד מעבר לראש. בדמיונה קיוותה שתתעורר ותשוב להיות כמקודם...

מיד לאחר התאונה הכינו הרופאים את הוריה ואחיה של אורלי לאפשרות, שהיא לא תחזיק מעמד. ואם בכל זאת תאריך ימים מצבה יהיה קשה מאוד. אלא שהיא הפתיעה. עם הזמן הותר לה לצאת הביתה לסופשבוע. "היה אפשר היה להתחיל לתכנן את הצעדים הבאים. "העתיד החל להטריד אותי. לימודים, עיסוק. אלא שאני בגיל תשע־עשרה הייתי עם 67 אחוזי נכות, חורים גדולים בזכרון וכושר ראיה פגוע".

היום היא אם לשניים ובעוד זמן מה – לשלושה. עצמאית, בעלת רשיון נהיגה. ביתה בשכונה מחוץ לעיר, בדירת שיכון מרווחת, מטופח ונקי. עציצים ותמונות, מטבח מצויד וריהוט חריש בטעם צנוע.

כשעזבה אורלי את בית לוונשטיין פנתה לייעוץ מקצועי, שם המליצו על עיסוק בתחום אמנותי כלשהו והוסיפו: עליה להמנע מלפעול תחת לחץ ועומס. לא להרבות שעות לימוד ובמחויבות לצבירת ידע בזמן קצר.

אורלי ניסתה את כוחה בלימודי ריקוד בסמינר הקיבוצים ובינתיים בקומזיץ ל"ג בעומר היא פוגשת בעודד, בן מושב ברורים, חייל בשירות סדיר שהשתלם בקורס תוכנות צבאי. "מן הרגע הראשון נקשרה בינינו שיחה. עודד התעניין ואני סיפרתי הכל ובגלוי. החלפנו טלפונים ולמחרת שוב נפגשנו. לאחר כשנה – נישאנו".

עודד אומר שלא הרתיע אותו מראה העין הפגועה. הוא לא חשב יותר מדי קדימה ולא קינן בו חשש מיוחד. ידע שהעתיד יהיה רצוף קשיים ויהיו מיגבלות. האמין שיוכל להתגבר וגם לתמוך באורלי. אורלי מרטיפה שאולי היה קל יותר לקבל אותה כפי שהיא למי שלא הכיר אותה טרם התאונה, ועודד הרי לא ידע איך היתה בעבר.

שנת הנסיון בסמינר הקיבוצים הסתיימה ואורלי קבלה תשובה שלילית להמשך. רגע של שבירה אבל היא מחליטה להמשיך ולנסות תחומים אחרים. גרפיקה, לימודי פסיכולוגיה וכתיבה אמנותית במסגרת לימודי החוץ של אוניברסיטת תל אביב. "רציתי להתקדם ולהתפתח. לא חיפשתי מקצוע אלא עניין". ובתוך כך נולדו ניתי, היום בן שבע ונעמה, בת חמש.

הילדים מתרוצצים בחדר, יוצאים ונכנסים. רוצים עוגיה וכוס תה. אחר כך "אמא, הוא הרביץ לי ולא ביקש סליחה..." ועוד עוגיה... אורלי, שקטה מאוד, סבלנית. עודד חוזר מן העבודה ומשתדל להרחיק את המהומה.

עוד בתקופת השהות בבית לוינשטיין התשלבה אורלי בקורסים ב"בית הלוחם" באפקה. שם התוודעה בין היתר, לחוג לצילום. תמונות בשחור לבן בלבד. פיתוח, הגדלה, חיתוך. היא לומדת לבחור נושא, להנציח, להתמקד. העין לא מהווה לרכריה, מגבלה, והיא מוצאת בצילום את הביטוי והעניין שחיפשה. לפני שבועות אחדים סיימה שנת לימוד ראשונה וזכתה במילגה מיוחדת. היא מתכננת לאחר הלידה הקרובה, להירשם למכללה לצילום בקרית אונו.

כשאורלי חוששת משיכחה היא רושמת או מבקשת מניתי שיזכיר לה. והוא, בגאווה של ילד המודע לאחריות, ממלא את הבקשה. העין השמאלית פקוחה למחצה, מעפעפת בעזרת חוט סיליקון דק המושתל תחת העפעף העליון והתחתון. בכל יום מטפטפת אורלי חומר מיוחד, המוסיף לחות לעין. כשהיא יוצאת לשמש – תמיד עם משקפיים.

"אבל חוץ מזה אין לי מיגבלות. מטבעי אני אדם אופטימי. לא נוטה להתייחס למצב בחומרה יתירה. היו הרבה רגעים קשים אבל אף פעם לא יאוש של ממש. תמיד הולכת קדימה בלי לחטט ולצבור יותר מדי. גם כלפי הנהג שפגע בי לא פיתחתי האשמות וטינה. זה כמו פצע שאינו מגליד ואני מנסה להתייחס אליו". ■

רותי קין

חזרה לימי החול

תמו החגים והחגיגות וגם מדור זה נענה לצו השעה – דיאטה, דיאטה. ומאחר שהשוק מציע לנו חדשות ונצורות בתחום הזה – הרמנו את הכפפה ואספנו מתכונים ועצות.

מי שחולם על דיאטה שאינה כרוכה במאמץ כלשהו במטבח – "דיאט קל" היא התגשמות חלומותיו. סולי מישורי, עלתה על החלום הזה ומכינה במפעל שהקימה דיאטות בנות שבוע, מתוכננות על־ידי דיאטנים מוסמכים. הדיאטות מגיעות לבית הלקוח ארוזות ומוקפאות, על פי הזמנה טלפונית. מה שמגיע נשמע טוב: ביף סטרוגנוף, עוף בנוסח סיני, פרפה תפוחי עץ ועוד. הכל מסווג לארוחות ומלווה בתפריט השבועי. כל מה שצריך – להסתכל בתפריט ולשלוף את המגש המוכן מהמקפיא. מחממים ו... עושים דיאטה.

המחיר: 150 ש"ח לשבוע. תפריט צמחוני עולה יותר – 180 ש"ח.

לטובת מי שרוצה קודם לנסות את הטעמים לפני שהוא נפרד מהסכום הנקוב ומתמסר למטבחה של הגברת מישורי – הבאנו מתכון שמסרה לנו והמרכיבים מנה עיקרית של ארוחה צמחונית.

חברת "נוטילי", מי שהביאה לנו את בשורת שקיקי האינסטנט לדיאטה של משקאות הכוללים הכל – עושה זאת שוב. הפעם עם שקיקי אינסטנט המניבים, לאחר ערבוב במים, תערובת צמחית הדומה לבשר טחון. מזה עושים כל מה שאפשר לעשות מבשר טחון או ממה שנקרא טחון מן הצומח, דהיינו, מיגוון של קציצות והמבורגרים וגם רטבים ופשטידות. למוצר החדש קוראים "נוטי־בורגר" והוא מכיל מחצית מכמות הקלוריות המצויה במוצרים דומים או בבשר. הוא עשוי מחלבון צמחי ואפשר להשיגו ב־5 טעמים – המבורגר, קבאב, קציצה, קציצה עם תפוחי אדמה וקציצת ירקות.

אם אתם מוכנים להתאמץ יותר ולהכניס את עצמכם למשטר דיאטות מסודר ומפוקח, תוכלו לעשות זאת בעזרת הספר "דיאטה לבנות 35+" (ואת בתנאי, כמובן, שאתן נכנסות להגדרת הגיל).

וכך, מצויידים במידע ובכלים, לא תוכלו עוד לכוון אצבע מאשימה לעבר מדור זה, כאחד הגורמים לעלייתכם במשקל. לפחות עד השבוע הבא. בהצלחה!

חומוס ברוטב

מנה עיקרית מתוך ארוחה צמחונית של "דיאט קל" כפי שנמסרו לנו על ידי סולי מישורי.

הארוחה כוללת: חומוס ברוטב, איטריות אורז וירקות מבושלים, בתוספת סלט ירקות ירוקים ושתייה. למנה אחרונה מקבלים ג'לי.

החומרים מיועדים ל־8 מנות. מחלקים את התבשיל ומקפיאים כל מנה לחוד.

החומרים (ל־8 מנות):
300 גרם חומוס, מושרה ללילה
כפית מלח
2־3 גזרים, קלופים ופרוסים לפרוסות
קופסה קטנה (100 גרם) רסק עגבניות
כף אבקת מרק בטעם עוף
פלפל אדום ושחור, לפי הטעם
2 כפות פטרוסלינון קצוץ

התכנה:
מסננים את החומוס ממי השריה ומכניסים לסיר בינוני. מכסים במים ומלח ומבשלים עד שהחומוס מתרכך. מסננים מהנוזלים.

בסיר אחר מבשלים את הגזר עם רסק העגבניות והתבלינים בתוספת מים כדי כיסוי עד שהגזר רך. מוסיפים את החומוס המסונן וממשיכים לבשל עוד 15 – 20 דקות. מוסיפים עוד מעט מים אם יש צורך ומעדכנים את התיבול.

מנה של "דיאט־קל": חומוס ברוטב, פסטה, ירקות מאודים עם מקפא פירות לקינוח.

לאזאניה צמחית דיאטטית

מתכון המנצל את המוצר החדש "נוטיבורגר". מתקבלת לאזאניה משביעה ומזינה אך דלת קלוריות למדי. אם מחליפים את איטריות הלאזאניה בפרוסות חצילים (קלויות באסכלה) מתקבלת מעין מוסאקה דיאטטית וצמחית.

חומרים:
500 גרם איטריות לאזאניה
לרוטב ראגו:
חבילה נוטי־בורגר
מעט שמן
150 גרם קוביות גזר
150 גרם קוביות סלרי גבעולים
150 גרם בצל, קצוץ
3 כפות רסק עגבניות
מלח, פלפל
לרוטב בשאמל:
50 גרם מרגרינה
3 כפות קמח
2 כוסות חלב דל שומן
מלח, פלפל
50 גרם גבינת פרמזן מגוררת

התכנה:
מתחילים בהכנת רוטב הראגו. מכינים את עיסת הנוטי־בורגר לפי ההוראות (מוסיפים 200 מ"ל מים וממתינים כ־15 דקות).

מחממים את השמן ומוסיפים את כל הירקות. מטגנים תוך כדי ערבוב מתמיד מספר דקות, עד שהירקות שקופים. מוסיפים את עיסת הנוטי־בורגר וממשיכים לטגן תוך כדי בחישה עוד 2־3 דקות. מוסיפים את רסק העגבניות, כוס מים בערך, מלח ופלפל ומביאים לרתיחה. ממשיכים לבשל על להבה נמוכה בסיר מכוסה כשעתיים.

מבשלים את איטריות הלאזאניה לפי הוראות היצרן. מנקזים מהמים ומניחים אותן על מגבת.

מכינים את רוטב הבשאמל: ממיסים את המרגרינה, מוסיפים את הקמח ובוחשים. מוסיפים את החלב ובוחשים היטב כדי שלא יווצרו גושים. ממשיכים לבשל תוך כדי ערבוב עד שהתערובת רותחת ומסמיכה. מתבלים במלח ובפלפל.

בתבנית חסינת חום מניחים שכבות של איטריות לאזאניה, רוטב ראגו, רוטב בשאמל וחוזר חלילה. מסיימים בשכבת איטריות, ועליה רוטב בשאמל. זורים את הגבינה המגוררת ואופים בחום בינוני (180 מעלות) כ־40 דקות.

פאי גבינה ודובדבנים

הפאי הזה, ללא קלתית, הוא קינוח מתאים לארוחה דיאטטית צמחונית. הוא לקוח מתוך הספר "דיאטה לבנות 35+" בהוצאת מטר אבל מתאים גם לעושי דיאטה מהמין השני וכאלה שאינם נכנסים לקבוצת הגיל. מתכון פשוט וטעים, מתוך דיאטה העונה על הדרישות המיוחדות של נשים הסובלות מעליה במשקל בגלל שינויים במאזן ההורמונים. הדיאטה כולה וגם המתכון הזה, מתחשבים בצרכי הסידן הגבוהים של נשים בגיל זה.

החומרים (ל־10 מנות):
1 שקית ג'לאטין ללא טעם
1 ביצה
4 כפות מיץ תפוחים
¾ כוס מים רותחים
1½ כוסות (350 גרם) גבינת קוטג' דלת שומן
8 שקיות ממתיק מלאכותי דל־קלוריות
1 כוס דובדבנים טריים

ההכנה:
מערבלים את הג'לאטין והביצה בממחה או במעבד מזון. מערבבים את המיץ עם המים ומרתיחים. כשהמנוע פועל, מוסיפים את הנוזל החם דרך הפתח במינכסה המכשיר. מערבלים עד שהג'לאטין נמס. מפסיקים את פעולת המכשיר ומגרדים את דופנות הכלי במרית גומי.

מפעילים את המכשיר שנית. מוסיפים את גבינת הקוטג' ואת הממתיק ומערבלים עד שהגבינה חלקה. מצננים עד שהתערובת מתחילה להתייצב.

בינתיים חוצים את הדובדבנים ומגלענים אותם. מקפלים אותם בעדינות לתוך תערובת הגבינה, ומעבירים את התערובת לתוך תבנית זכוכית לפאי.

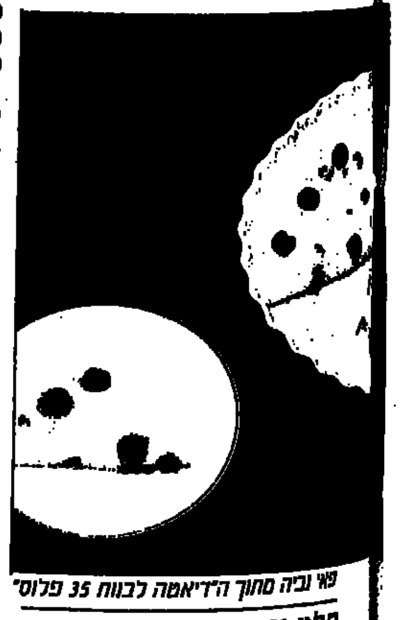

פאי גבינה מתוך הדיאטה לבנות 35 פלוס

סלט נבטים ופיטריות של חנה שאולוב.

סלט נבטים ופטריות ברוטב לימון ואורגנו

מי שמכניס את עצמו למשטר של דיאטה, הסלטים הם לחם חוק. נכון. ירקות בהרכבים מגוונים הם יופי של מזון דל קלוריות אבל לפעמים נוטים לזלזל ברטבים שהסלט טובל בהם. זהירות: רוטב תמים יכול לכלול קלוריות במספר המספיק לארוחה שלמה, אם לא יותר.

ובכל זאת, נראה שהסלט הוא נושא חשוב בארוחות הישראליות ואי לכך אנו זוכים לפריחה של ספרי סלטים על מדפינו.

הסלט הפעם הוא ממטבחה של חנה שאולוב וכלולים בספרה החדש שיצא בהוצאת אורנית. צבעוני מאוד, עם סלטים מגוונים הנחלקים לנושאים על פי מרכיביהם: דגים, גבינות, פסטות וגם לפי ארצות מוצא, אירועים וחגיגות. מעט מאוד תיאוריה ועשרות מתכונים. הנה אחד.

החומרים (ל־8־6 מנות):
½ קופסת נבטים
1 חסה גדולה
200 גרם פטריות שמפיניון
200 גרם גבינה צפתית
150 גרם גבינה צהובה
1 גזר גדול
לרוטב:
½ כוס שמן זית (או פחות, למי שבדיאטה)
½ כוס מיץ לימון
6 שיני שום, מעוכות
מעט חרדל
1 כפית אורגנו
מלח, פלפל
קורט סוכר

ההכנה:
שוטפים את החסה והנבטים; חותכים את החסה לחתיכות גדולות; את השמפיניון לפרוסות; מוציאים כדורים מהגבינות והגזר בכפית מיוחדת (פריזאית).

מערבבים בקערה גדולה את החסה והנבטים; מסדרים פרוסות שמפיניון, מפזרים כדורי גבינות וגזר.

מערבבים בקערית את חומרי הרוטב: שמן הזית, מיץ הלימון, השום, החרדל, האורגנו, המלח, הפלפל והסוכר. יוצקים את הרוטב על סלט הגבינות.

אפשר להוסיף מיץ לימון, לפי הטעם.

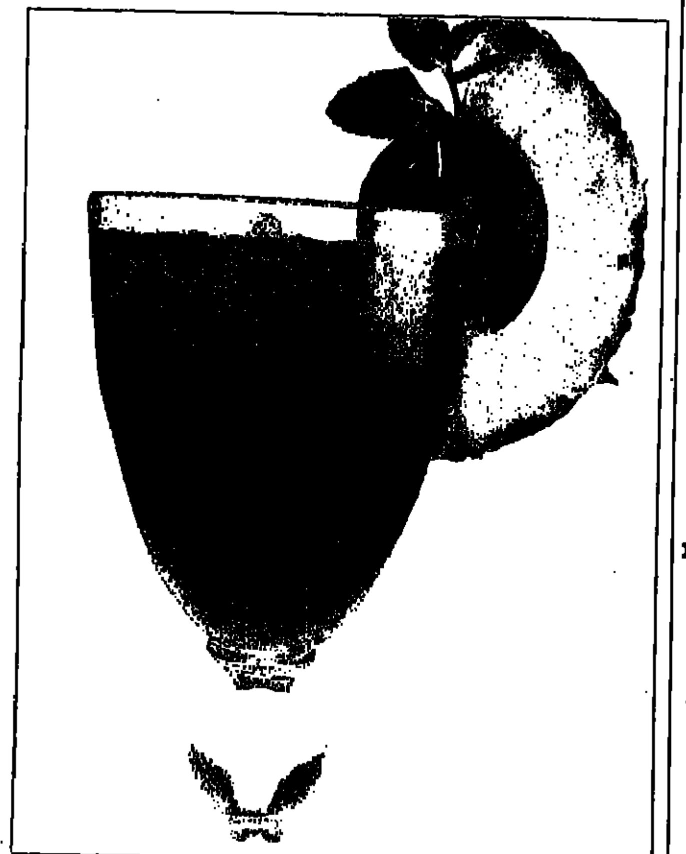

לחיים!

גם הישראלי שאינו חובב אלכוהול מושבע גילה זה מכבר, כי סוד אירוח מוצלח הוא במשקה תחילה. משקה מעורב, או קוקטייל, הוא התשובה האלכוהולית המתאימה גם למי שאינם יודעים לשתות. זהו משקה המצטיין בדרך כלל במראה מרהיב, בטעם מתוק ובחריפות מתונה שאינה מורגשת כמעט. את התוצאות ניתן למדוד אחרי מספר דקות בברומטר מצב הרוח. וזה עובד.

ספר חדש "המבחר העולמי של קוקטיילים" בהוצאת ר. סירקיס, מסייע בצבעוניות רבה להפיק את המירב מבר המשקאות הביתי, אפילו הצנוע ביותר. יש כאן הוראות כיצד להכין עיטורים ואיך לבחוש ולנער וגם מתכונים למכביר.

הספר נמנה עם סידרת "המבחר העולמי" שמאפיין אותה עיצוב גראפי חדשני ואלגנטי. מתאים מאוד לשמש מתנה לגברים שאוהבים לחיות ולשתות.

ולמעשיים שביניכם – המתכונים יאפשרו לכם לנצל את מלאי המשקאות האלכוהוליים שקיבלתם לחג האחרון.

מאי טאי

החומרים (למנה):
קרח כתוש
2 מידות רום לבן
1 מידה רום כהה
½ מידה קירסאו או ליקר אחר בטעם תפוז
½ מידה סירופ בטעם שקדים
½ מידה מיץ לימון או ליים
גבעול נענע
½ פלח אננס
1 דובדבן
פלח קיווי

התכנה:
ממלאים גביע גדול כדי מחציתו בקרח. בוחשים פנימה את הרום הלבן, הרום הכהה, הקירסאו, הסירופ ומיץ הלימון או הליים. ממלאים את הכוס בקרח כתוש נוסף ובוחשים את תוכן הכוס בעדינות. מעטרים בנענע, אננס, דובדבן ופרי קיווי.

חלמה הדר

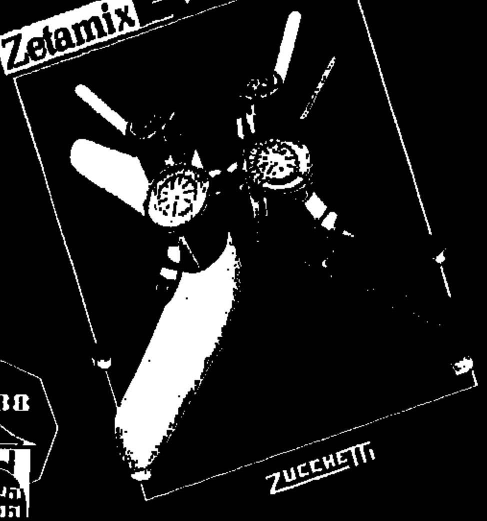

ZETAMIX
ברזי שנות ה־2000
אתם בחרתם בנו כברזים
תוצרת חוץ - הטובים ביותר
תודה!
ZETAMIX
1988
1988

פיתגורס
יבוא שיווק והפצה ציוד גרפי
יבואן בלעדי של מקנורמה
יהודה הלוי 43, תל-אביב, טל. 03-611511

אדיר
חלקי חילוף
ומכשירים לחשמל
רכב
רח׳ המסגר 54 ת״א
טל. 03-666035

דן ארד
רואה חשבון
החשמל 8 תל-אביב, טל. 03-615596

עדי - אופנה מתקתקת.

1988
״השם הנבחר״
הציבור החליט
1988

אניני הטעם קבעו
בשר באיכות של 5 כוכבים
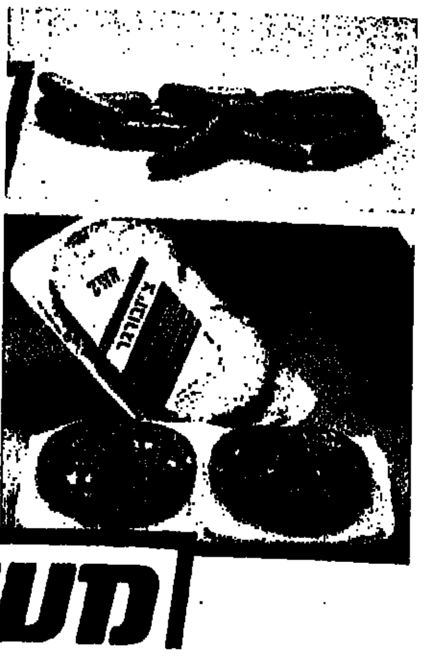
1988
1988
״השם הנבחר״
בענפים: רשת חנויות
למוצרי בשר, ונקניקיות,
המבורגרים בישראל
מעדני מזרע
maadaney mizra
מעדני מזרע

נעה גל

התנדבות

אפילו תיק אחד...

שירה דונביץ, עו"ד, 28, עכשיו יו"ר סניף תל־אביב של האגודה לזכויות האזרח. פרופיל של "אני מאמין".

לפני חודשיים מונתה עו"ד שירה דונביץ (28) ליושבת ראש סניף תל־אביב של האגודה לזכויות האזרח. על עצמה – גבוהה, עינים כחולות־ירוקות, צמה ארוכה כמו בתסרוקת של ארץ־ישראל הטובה, מהירת ביטוי וחדת מחשבה – היא מעדיפה לדבר כמה שפחות.

"חשוב לי יותר לדחוף את תודעת האגודה בציבור. אחרי כל חשיפה ברדיו או בטלוויזיה, בהרצאות, אנחנו זוכים לשטף של פניות. לאט לאט אנשים מבינים מהם זכויות אזרח ואיפה אפשר לדרוש הגנה עליהן". היא יודעת שהאגודה מזוהה בציבור כ"שמאלנית", "יפת־נפש", ולה חשוב להרגיש את העיקרון האנושי, האלטרואיסטי, שבשמו היא פועלת, כנגד תדמית היא לא נלחמת.

את היעד היא מגדירה כמפוצל לשני ראשים: חינוך למודעות והנסיון למשוך עורכי־דין צעירים, המוכנים לקחת על עצמם בהתנדבות אפילו תיק אחד לשנה. לפני שנתיים קיבלה שירה דונביץ רשיון עריכת־דין. את הסטג' עשתה במשרדו של עו"ד אמנון גולדנברג. היה מי שדאג והנחה אותה למקום המכובד הזה.

"למרות שהיה לי מעניין ולמדתי הרבה מ'הבוס', אחרי קבלת הרשיון התחילה לכרסם בי התחושה שזה לא זה. אני לא רוצה לעוות את העבודה הקונבנציונלית של משפטן. מאחר שאני 'חולה' על חיות, וזכויותיהן חשובות לי לא פחות מזכויות בני אדם, חשבתי לשנות כיוון וללמוד וטרינאריה.

"בתוך כל ההתלבטות פנה אלי עו"ד ד"ר יורם דניציגר, שהיה אז יו"ר סניף ת"א של האגודה, והציע לי תיק אחד לנסיון. טפלתי בחולה האיידס, איש קבע שסיפורו התפרסם כשניסה למנוע פיטוריו מהצבא. נדלקתי על התיק. הרגשתי סיפוק עצום וכך נסחפתי להמשך הפעילות".

לפרנסתה היא עובדת היום במשרדו של עו"ד יהודה ויינשטיין, בתחום ההתמחות שלה במשפט אזרחי. בערבים משלימה בהתנדבות את תפקידה באגודה, ובלילות כותבת פניות וקוראת ספרים. "העיקרון הוא – ככל שאתה לחוץ יותר אתה מספיק יותר".

לדבריה, המכשלה העיקרית שבפניה ניצבת האגודה היא חינוך, וככל שמתחילים מוקדם יותר כן ייטב. "בארה"ב משנגים את החוקה מגיל בית־הספר. לומדים לעמוד על זכויות ולהכיר אותן. בארץ משננים בשעורי האזרחות את מבנה ההסתדרות וסמכויות מבקר המדינה. חשוב מאוד, אבל מה זה תורם למודעות האזרחית?"

בשיתוף עם משרד־החינוך מופצת בימים אלה על־ידי האגודה חוברת הדרכה מיוחדת וכה בעיות לפתרון בנושא זכויות האזרח. המורים עוברים הכשרה מיוחדת בנושא מטעם האגודה.

שירה דונביץ. צוות הפרם. צילום: נאור רהב.

בית אבא

"בנושאים כמו חופש הביטוי וחופש העיתונות לא נתקלתי בפעם הראשונה באוניברסיטה", אומרת שירה דונביץ. אביה, העיתונאי נתן דונביץ, היה הראשון שפתח מיקרופון בשידור חי בתוכנית "בוא נדבר". פיתחון פה לכל מי שמרגיש שנעשה לו עוול וכבודו נרמס בידי הרשויות.

"הייתי ילדה בת 10 ונהגתי להקשיב לתוכנית בקביעות עד שהייתי נרדמת... למדתי כבר אז, מהי עוצמה של פרסום. איך יכולים עניינים להיפתר במהירות כשהם זוכים לתהודה. למדתי שאפשר לפתור בעיות גם אם הן יסוריות וקשות. ואין ספק שהדברים התחברו בנקודה כלשהי. כשבחרתי בלימודי המשפטים חשבתי שזו דרך טובה לטפל בשורה של מקרים בצורה עקרונית, אבל בלא לאבד את אותה רגישות שקלטתי בבית לעניני אנוש.

"המוטו שגדלתי עליו היה: לכל אחד יש רגשות, גם לבני אדם וגם לבעלי חיים. וזהו ערך ההופך להיות חשוב מגיל צעיר ומופנם לכל אורך הדרך". ■

בדרך של משחק והפעלה לומד התלמיד להבין מהי זכות הציבור לדעת מול זכותו לפרטיות. הוא לומד שישנן גם הפגנות ברשיון. שזו דרך חוקית להשפיע ולא רק התנגשות אלימה בין שוטרים ואזרחים. דונביץ מצביעה על מתאם עולה בין רלוונטיות הפניות לבין רמת הפרסום וההסברה.

כשמתפרסם סיפור פרטי כלשהו, מיד מוצפים משרדי האגודה בפניות רבות באותו נושא. לדוגמה: פיטוריה של עובדת תנובה, מיה קוך, שחשפה שחיתות במקום עבודתה (בטיפולו של עו"ד קנת מן), העלה את מפלס הפניות בנושא פיטורין על רקע חשיפת שחיתויות. רבים חשבו "גם לי זה קרה..."

היא עסקה בשאלת האישפוז הכפוי: בבעיית העומדים בפני אישפוז במוסד לחולי נפש כנגד רצונם, שעל־פי החוק מחייב החלטת ועדה מיוחדת בראשות פסיכיאטר מחוזי. "מבחינתי, אם ישנה עזרה לפניה אחת של אזרח שאושפז שלא לצורך, לעומת מקרים רבים של אזרחים שחייבים היו באישפוז נחוץ – עשינו הרבה".

הבחירות הקרבות וההתכתשות המפלגות על קולות צפים ודאיים חשפה את בעיית מאגרי המידע. "המנטליות המקומית שלנו מאופיינת בהרבה חדירה לתחומי צינעת הפרט. החל מהצצה מעבר לכתפך כשאתה מושך כסף מהכספומט, ומסירת יתרת חשבון הבנק בטלפון, וחוות־דעת של רופאים המשוחחים ביניהם בלי להקפיד לעשות זאת מאחורי דלת סגורה, או השאלה 'כמה אתה מרוויח?' וכך זה גולש בקלות יחסית למידע חסוי על אזרחים, הנפרץ לצורך קיטלוגם על פי מפתח מפלגתי בפניות טלפוניות.

"השאלה התמימה במישור האישי 'לאיזו מפלגה אתה מצביע?', העלולה להתפרש כחריגה מכללי הטעם הטוב בין חברים, הופכת להפרת חוק כשזה במישור שבין אזרח ומדינה. המדינה, במקרה זה, העתיקה את הנורמות של חוסר כבוד לפרטיות הנהוגות בציבור ועשתה בהן שימוש נלוז".

האגודה מחלקת את פעילותה בין שלוש הערים הגדולות. מאות פניות בשנה בסניף תל־אביב. גם אורחי השטחים זכאים לטיפול. דונביץ מעדיפה שלא להתייחס לתחום הבעייתי והכואב הזה מבחינתה, משום שאיננו בתחום אחריותה. העבודה עם תושבי השטחים מתרכזת בסניף ירושלים (בטיפולה של עו"ד תמר פלג). כל מה שהיא מוכנה לאמר בנושא הוא, שלדעתה חושיו של הישראלי החי בתחום המוגן והמוכר של גוש דן, מעט צפונה מעט דרומה, הולכים וכהים.

"ישנה איזו תחושה שהדברים קורים בארץ אחרת ולא מרחק שעת נסיעה מהבית. אילו למשל, אספו את כל העצורים המינהליים היושבים ללא משפט חצי שנה ויותר, בלי שהובאו בפני שופט, היו ממלאים את היכל התרבות עד אפס מקום. זו דוגמה שכל אחד יכול להבין..."

ואין כאן התחסדות, לדבריה, היא לא יפת נפש שתנדב את ביתה למישהו אחר. אותה מעניין ההליך המשפטי. לדבריה, חסר כאן "הליך שיפוטי נאות", כלשון החוק, וזה מושג המדבר בעד עצמו. "עם הזמן הולכים ושוכחים שמדובר גם שם בבני־אדם". ■

אופנה

יהודית חנוך

יפה בעבודה

שחור ולבן. שילוב שאפשר ללבוש עוד ועוד מבלי להתעייף (מיס לעס").

סקטורן קצר ומכנסיים. לבוש הווה גם לשעות העבודה ("קסטרו").

חוזרים לעבודה אחרי חופשה? הולכים לראיון למשרה חדשה? הארון דחוס, אבל אין מה ללבוש? הכי כיף היה לזרוק את כל הבגדים ולהתחיל מחדש. פתרון בלתי־אפשרי, בגלל מגבלות כספיות. אפשר רק להתנחם בכך, שאפילו מליונריות לא זורקות את כל הארון, כי בגדים זה כמו ספר זכרונות, מקושרים אליהם וקשה להיפרד.

הדבר הכי "אין" עכשיו אצל נשים, שרוצות להיראות טוב, כדי לקדם את הקריירה או את החיים, הוא שינוי תדמית. יועצות צבע מבטיחות לעשות אותנו חדשות ויפות יותר, אם נלבש ורוד־אפרסק או צהוב־חרדל. מה שהן לא אומרות זה שאת רוב הצבעים הממולצים על ידן אף פעם לא רואים בחנויות הבגדים. אבל למי שתועה שנים בין הקולבים ולא יודעת מה מתאים לה, או תקועה במשבר של זהות אופנתית, עשוי ייעוץ תדמית להזיז ולשנות דברים.

אפשרות אחרת היא הספרים, שמייעצים על "איך לעשות את זה". הבעיה היא שצריך לקרוא הרבה שטויות, כדי להוציא כמה עצות מעשיות. רוב הספרים האמריקנים המתורגמים מאנגלית מתאימים לסגנון החיים שם והם בסגנון של "החליטי איזה טיפוס את באמת, אחרי זה, קחי את כל הבגדים שבארון, זרקי והתחילי מחדש, לפי מה שמתאים לאישיות שלך". כאילו שזה אפשרי. הדבר הכי מצחיק בתחום הזה שקראתי בזמן האחרון זה מה שקתלין דזהם, אשת חברה ומעצבת אמריקנית מליגה ב', כתבה על הקשר בין מה שאנחנו צריכות ללבוש לבין המזל בו נולדנו. ברצינות הכי גדולה היא מסבירה, שמה שקובע מה מתאים לנו זה אם נולדנו במזל גדי או דלי או מה שלא יהיה.

לנשים עובדות, בעיקר במשרות שבגדים הם חלק מהתדמית שלהן, לא קל לבחור בגדים. לנתב בין לא להיראות כקולאז' מהלך של צעקות האופנה, אבל גם לא כמו דודה זקנה בבלייזר מרובע. איך עושים את זה? יש כללי־לבוש די קבועים, עם כמה סעיפים שמשתנים בכל עונה. הנה כמה מהם, נכון לסתיו 88'.

★★★ בייז', שמנת, חול ולבן שמשולבים ביחד בחלקי לבוש שונים, הם בחירה טובה לתקופת הסתיו. כשמשלבים אותם זה בזה הם מעבירים מסר רענן ונקי.

★★★ שחור ולבן יכולים להיות דרמטיים או רגועים, תלוי בבגד. השילוב המחמיא ביותר הוא כשהחצאית או המכנסיים שחורים והבגד העליון לבן. שחור מכף רגל ועד צוואר נראה קצת עצוב כשלובשים אותו יום שלם. אם הולכים על שחור נקי, כדאי להוסיף פריט אחד בצבע חד, ורוד־עז, אדום, כחול־דגניות. מוריד מהדראמה ומוסיף קצת צבע לפנים.

★★★ כשעובדים בישיבה, מה שאנשים רואים זה את הפלג העליון של הגוף. לכן, בחירה לא נכונה של חולצה, או מקטורן, יכולה להרוס לא רק הופעה, גם ראיון למשרה חדשה. כריות כתפיים מחמיאות, כי הן מאזנות את הפרופורציות בין ירכיים רחבות לפלג גוף עליון, שהוא יותר צר. אבל רצוי שיהיו בגודל סביר ולא תפוחות כמו של שחקן רוגבי. תשכחו מהחולצות עם נוצצים ורקמות, גם האופנה כבר גמרה איתם. כנ"ל עם חולצות מקושטות בסלסולים. את חולצות הטריקו עם הכתובות תשאירו לשעות הפנאי. חפשו חולצה שנראית נקיה ואיכותית.

★★★ משמונה עד חמש נוח יותר ללבוש מערכות שמתפרקות מאשר שמלה. המכנסים החדשים, הרחבים, יפים גם לשעות העבודה, בתנאי שלא קונים כאלה שנראים כמו חצאית ארוכה. מעצבי־האופנה לא ירדו מחצאיות קצרות. למי שאוהבת אותן, הבחירה הנכונה היא אורך ברך. שאפשר יהיה לשבת, בלי למשוך את החצאית כל הזמן כלפי מטה, או לחשוף את הירכיים עד למעלה.

★★★ גם באביזרים – ארנק, חגורה – המסר העכשוי הוא נקי ואיכותי. גמרו עם הארנקים המטולאים ומעוטרים בהרבה קישוטים. במעטפות גדולות או תיק שנראה כמו ילקוט גדול, אי־אפשר לקחת את כל הבית למשרד, אבל זו התשובה הנשית לתיק ג'יימס בונד.

★★★ תכשיטים נכונים הם כמו חתימת יד לבגד. לא צריך להיראות כמי ששמה עליה את כל תיבת התכשיטים. אבל במקום תכשיטים קטנים ושגרתיים, כמו כמה שרשראות זהב על הצוואר וזוג עגילים מיניאטוריים, לכו על תכשיט שיהיו נקודת עניין על הבגד וימקד את תשומת הלב לחלק העליון של הבגד. סיכה גדולה ומעניינת, זוג עגילים מרשימים, מחרוזת צבעונית מאריג, שנראית אחרת.

★★★ ללבוש בגד עם חגורה על המתניים שמונה שעות ביום זה עונש. וותרו עליה. בבגדים רבים יש עכשיו גומי במתניים. זה פטנט שנוח ללבוש לא רק בבגדי־עבודה.

★★★ נעלים על עקב גבוה או נמוך? בדרך למשרד אפשר לנעול עקב נמוך, כשיושבים להחליף לגבוה. האמריקניות רצות בדרך לעבודה בנעלי ספורט, מחליפות לנעלי סירה סקסיות במשרד. ■

מערכת סתוית מפשתן בגוון בייז', לא רק לשעות העבודה ("גולף").

קצת אחרת

אריה יאס

"מיסטר שולמית" והרובוטים

מדי פעם היא חוזרת ואומרת שכל זה "בזכות בעלי". בזכות בעלה, העובד מטעם הבנק הבינל־אומי, ראתה עולם. "בזכותו" היתה בנפאל ובאיטליה ובארה"ב ובאינדונזיה ובאפריקה, והעיקר, "בזכותו", אם כי בעקיפין, הפכה שולה טיבור, שתערוכת ציורים שלה מוצגת בימים אלה בגלריה גולדמן המכובדת בחיפה, ובשנה הבאה בניו־יורק, לציירת וגילתה ונתנה לכשרונות החבויים בה לפרוץ החוצה בצבעים ובצורות מפתיעים ומרתקי עין.

"כשהיינו באיטליה, בגלל העבודה שלו", מספרת שולה טיבור בקול שקט ונעים, ומציצה בך מבעד למ־שקפיה בביישנות מסויימת, "למרתי איטלקית והחלט־תי לקחת גם קורס בהיסטוריה של האמנות. הענין מצא חן בעיני, וכיוון שהיה לי המון זמן להרוג, התחלתי לצייר. כל מיני פורטרטים..."

אבל האשה הקטנה הזו, חסרת הגיל, שהיא כבר סב־תא לשלושה נכדים, מסרבת בעקשנות להצטייר כ"כאשתו של". "בוא נדבר על אמנות", היא חוזרת ומבקשת לקרוא לי לסדר. "לא על בעלי ולא על הנכ־דים ולא על איך הגעתי לענין הזה של הציור. בוא נדבר על 'זה'. על הענין עצמו. הציורים" – והיא מושי־טה לעברי דף מודפס ("שקלתי כל מילה שכתבתי כאן") ובו היא מציירת במילים פשוטות את המשקפיים דרכם היא רואה אותנו היום.

"האדם עובר מטמורפוזה. הטכנולוגיה שולטת בחיי־נו. אנו משרתיה וגם יוצריה. היא מעמידה בפנינו אתג־רים חדשים, איתם אנו מתמודדים, הן כיחידים והן כקבוצות. בציורי אני מנסה לתת ביטוי אסוציאטיבי של דור המחשבים, כאשר דמות האדם בנויה מחלקים הניתנים להחלפה..."

נשמע מבהיל. אבל, משום מה, האימה נוכח הדמות הרובוטית הזו, ששולה חוזרת ומציירת בתערוכתה האחרונה במצבים שונים של חיי היומיום, לא מבהילה כל־כך כשאתה רואה אותה. אולי בגלל הצבעים, שלמ־רות שיש בהם משהו מן המתכתיות הלא־אנושית של מכונות, הם עדיין רכים, ערפיליים, רגועים. "לא. לא. לא", היא אומרת. "אנחנו לא מתקרנפים. אנחנו מת־מודדים עם זה, עם עולם המחשבים והמכונות. אבל אנחנו משתנים, למרות הכל.

"תראה, אני נוסעת הרבה בעולם", היא מחייכת, "כן, עדיין בזכות הבעל, ואני אוהבת להסתכל בעיקר על צעירים. בשנים האחרונות אני מגלה שהם אותו דבר בכל מקום בעולם. הצעירים באינדונזיה דומים מאד לצעירים ברומא ובתל־אביב. אמצעי התקשורת, בעיקר, הטלוויזיה, גורמים לכולנו להיראות זהים, להיות דו־מים זה לזה". היא מראה לי ציור אחר, שקראה לו "תמונת מחזור". שורות של רובוטים, דמויות המורכ־בות מחלקיקים מתפרקים, ניצבות שם, כמו בתמונה קבוצתית הנמצאת אצלך ואצלי באלבום המשפחתי. הענין הוא שכולם זהים. כולם חסרי־פנים. כמו דמות האיש הרע ב"מלחמת הכוכבים".

"אבל זה לא מדע בדיוני", אומרת שולה טיבור, "אנחנו באמת משתנים" – והיא נדה בראשה, ספק בצ־ער, ספק בקביעת עובדה. "אל תבין אותי לא נכון. אני רק מתארת מצבים. אני לא נוקטת עמדה".

אולי לא ואולי כן. תלוי בעינו של המסתכל. כי כשאתה רואה בציור, הנקרא "פוליטיקאים", את הדמוי־ות הכחלחלות, שמסכת מתכת על פניהן, נראה לך ששולה טיבור אפילו קצת מרחמת עליהם. אנשים ללא פנים. ללא צבע כלשהו, מלבד אותו אפור־כחלילי, שהדבר האנושי היחיד בהם הוא הידיים. באדום דרוקא. רפויות. שריד בשר ודם מעידן אחר.

לא תמיד ציירה שולה טיבור אנשים־רובוטים. בכלל, לומר שהיא "מציירת", זו לא בדיוק ההגדרה הנכונה. שולה טיבור מספרת סיפורים בתמונות צבעוניות באמ־צעות מכחולה. אפילו היא מודה, ש"הטכניקה בתערו־כה האחרונה שלי דומה בכל הציורים, אבל הסיפור שונה בכל פעם".

והיא חוזרת לאחור, לתקופה ששהתה בנפאל, סובבה בשווקים ובשכונות העוני, ומבטה ומכחולה סיפרו את סיפורם של עלובי החיים שם. צבעים עזים. אנשים מצויירים בדיוק של עין המצלמה. אבל זהו צילום עם מבט אישי. רך מאד, אוהב ומבין ורואה את הצבעים היפים של הפנים החרושות.

התערוכה הוצגה בגלריה המפוארת של הבנק העול־מי בוושינגטון. "בוא נגיד את האמת, הם בחרו בציורים האלה יותר בגלל הנושא של 'ארצות מתפתחות', מא־שר בגלל החרשנות האמנותית שכמעט אין כאן", היא אומרת. אבל כל התמונות נמכרו, ושולה טיבור נותרה עם צילומים בלבד. "יעצו לי לא להעמיד את הכל למכירה, אבל אני לא כל־כך האמנתי שהכל ילך", היא מחייכת, כמו מי שעדיין לא לגמרי מבינה מה אנשים מוצאים בציוריה. ולך תגיד לה שהציורים היפים שלה פשוט לוקחים אותך למקום אחר, לסיפור מרתק אחר.

הנהלת ה"ג'ואיש מוזיאון" בארה"ב ממשיכה לכתוב לה מכתבים בהם מכנים אותה תמיד "מיסטר שולמית" – "אולי מפני שהם לא מאמינים שאשה מסוגלת לצייר בכוח שכזה, ולמרות העובדה שהאוצרת של המוזיאון היא אשה. בשבילם אני 'מיסטר שולמית'. שיהיה..."

בעולם שבו כולם נראים אותו הדבר, כמו רובוטים אלמונים, מיטשטשים גם ההבדלים בין זכר לנקבה. ■

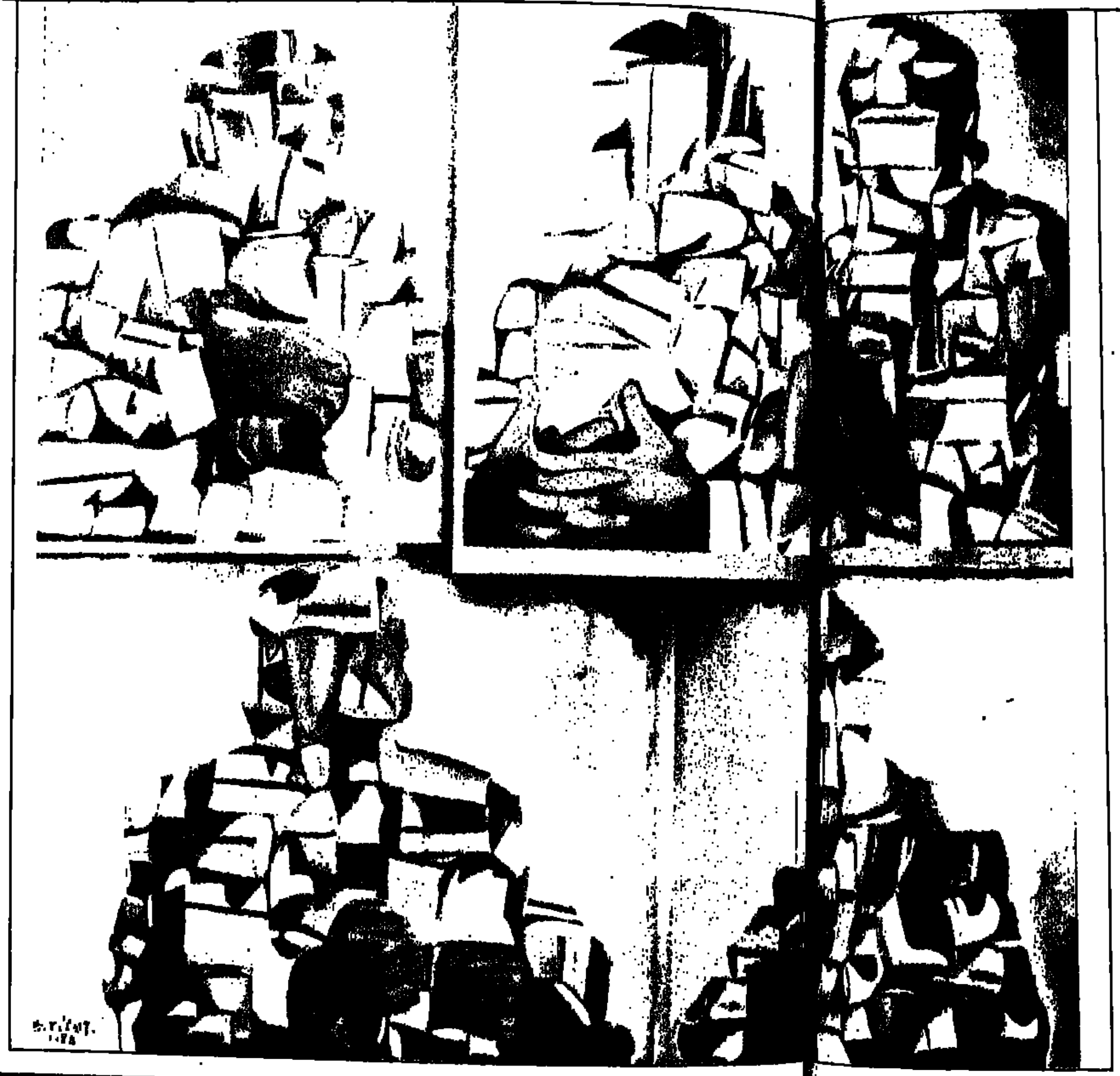

סדנא לעיצוב ואדריכלות

מאוחרת

הרשמה לתשמ"ט

לימודי יום

אדריכלות ועיצוב אורבני 5 שנים
אדריכלות פנים 4 שנים
עיצוב 4 שנים

המגמה לעיצוב כוללת:
גרפיקה, מוצר, סביבה, טקסטיל ותלבושות

תכנית לימודים מיוחדת ומקוצרת לבוגרי אוניברסיטה מסלול מיוחד להנדסאים

פרטים והרשמה: מנורת המאור 8, ת"א (פינת נחלת יצחק 36) א'–ה': 8:30–14:30
טל': 255183–5

המרכז ליעוץ משפחתי (בע"מ) והסדרי גירושין בהסכמה

מסגרת להידברות ולקבלת החלטות

יעוץ מקצועי מקיף ליחידים ולבני־זוג:
★ יעוץ טרם החלטה
★ משא ומתן לקראת הסכם גירושין
★ יעוץ להורים בנושא הילדים
★ יעוץ משפטי לניסוח הסכם גירושין

לתיאום פגישה:
טל' 03־5618861, 03־5622429
סניף חיפה 04־669368

פנוי, פנויה!
מטרתך להקים בית ומשפחה
מנו "אלי שלום" שדכן משפחתי פרטי מאגר פנויים איכותי
טל' בבית: 03־990507, 03־991949 (גם בשבת)

ברי relax

נשימה נכונה

שמוליק קראוס

חדש אלבום חדש חדש

"אחרי עשרים שנה"

עכשיו... לאחר החגים ב"פיצים" מרוים.

מכון להרזיה ומעדניה דיאטטית

מכון ההרזיה שלך

הרזיה ע"י דיאטה בשילוב אלקטרודות לעיצוב הגוף

מעדניה דיאטטית "פיצים"

מבחר מאכלים דיאטטים מבושלים
דגים ★ פשטידות ★ סלטים עוגות ועוד

כשר למהדרין

מוצרי טבע והלהיט המרזה FIBER 7

רח' רבי עקיבא 76, בני־ברק קומת קרקע טל. 789983

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ט

באולפן עקיבא נתניה

★ עברית בכל הרמות, מועדי פתיחה: 9.10; 7.11; 5.12; 2.1.89
★ ערבית מדוברת מועדי פתיחה: 17.10; 14.11; 12.12; 9.1.89

לימוד אינטנסיבי בתנאי נופש תוך מפגש עם קשת רחבה של לומדים יהודים ולא יהודים מישראל ומחו"ל.

לקבלת חוברת מידע מפורטת
יום א'–ה' בשעות 09.00–14.00
טלפון: 053־52312/3/4 או 03־220131.

נשים במינהל בשנות ה־2,000

פוגל לוין בורוש

רפי יעקובי
פסיכולוג

"תאוות עבודה" בגלל גירוי מיני

חלק מנוף תודעתנו אמור להכיל את מידת היותנו מהווים גרוי לאחרים. לא מעט תקלות צצות בגיזרה הזו. אם את משאירה בשר להפשרה על השיש במיטבח והחתול טרף לך אותו, אין לך מה לבנות עליו. זה צפוי כהחלט וזו את שהעמסת על מותו החתולי גרוי ללא נשוא. קשה לצפות להתכחשות חמורה כל כך לזהותו החתולית בכך שיהיה נחמד אליך יתחשב בך וישאיר גם לך מעט מן הארום האדום הזה.

אפשר לאמר שגליה הינה אשה נאה. אמנם לא כדירוק חתיכה, אך נוכחותה ניכרת היטב. נשיותה גודשת את המחלצות שהיא עוטה על עצמה ומאיימת לפרום אותם בקריעה צווחנית ולפרוץ החוצה. וככן, גליה פוטרה מארבעה מקומות עבודה שונים בזה אחר זה. הפסד שלהם. היא מסורה לעבודה באופן הנוגע ללב. משקיעה עצמה כל כולה במתן שרות, לומדת את התוצאות והתוצאות מורגשות מיד.

מאחר שהיא מהווה, כאמור, גרוי לא מבוטל, היא מקדמת מכירות. משפיעה בנוכחותה על הלקוחות לקנות עוד ועוד מוצרים. ואף על פי כן, תוך זמן קצר, היא מפוטרת.

גירסאות הפיטורין שונות ומשונות. חלקן אף מחמיאות לה. בשני מקומות אף ציינו כסיבה את העובדה שהתפקיד קטן עליה. אם היא לא טרחה להסתלק – מדוע הם מטרים להגות משרותיה ומפטרים אותה? גם לא מדובר כאן בכוס מצ'ואי, שהיא סרבה לחיזוריו הרביקים והוא נקם בה. ובכל זאת, נידמה לי כי מה שגרם לפיטוריה היתה מידה בלתי נסבלת של מתיחות מינית, תת קרקעית בינה לבין מעסיקיה הגברים. גרוי מיני זה תלוי על בלימה בחלל החדר ולא מצוי בתודעתם ואף לא בתודעתה.

איש מהם לא נתן דעתו לקיומו של מרכיב כזה ביחסיהם. אך מרכיב זה טען כל משא ומתן בין אישי, ולו גם השיגרתי ביותר ביניהם, בעומסי מתח מעבר לפרופורציות, כאשר איש אינו מבחין במועקת הגרוי שהם מהווים זה לגבי זה. הם חשים סתם כעסים קטנים שלא ניתנים לשליטה. נוכחותם ממלאה את החדר ואם זה חדר קטן אז ממש צפוף להם והם ממשיכים לעצבן ולהתעצבן. לעיתים זה מתועל לגירסה כלשהי, והם מתכתשים בערוץ שהיא מנחילה להם. ולעיתים המתיחות הזו נטולת תוכן. היא סתם מפריעה לגבר להתרכז. רשרוש הניירות על שולחנה, קולה, תיסרוקתה, בגדיה, עד להקלה הבלתי נמנעת שבפרידה בעקבות הפיטורין.

תרגומו החופשי של משפט כמו: "ראה איך היא מתלבשת בחוסר טעם מזעזע כזה", הינו לעיתים מזומנות, "אילו שדיים נהדרות יש לה". לא פעם, מי שרל בכלי ביטוי, כלומר, שאינו יכול לדווח לעצמו ולאחרים על ריגוש מיני כלשהו, פולט איזו השמצה, או במקרה הטוב, סתם מקנטר. זהו שריד אינפנטילי משככר הימים. הן לא למרנו לאהוב בנים ובנות החל מהגן. אז, כשבן תקע צפרדע לחולצתה של בת, או משך בצמותיה, ידעו כולם בכיתה שהוא אוהב אותה. גם כן דרך משונה להתיידדות.

אם מישהו ניתקע עם כלי ביטוי דלים כל כך במשך שנים רבות, וזה אכן קורה לעיתים, ואם בנוסף לכך זהו

> **גליה, אשה סקסית, מסורה לעבודה באופן נוגע ללב ממש. ובכל זאת היא מפוטרת כבר בפעם הרביעית. מה הבעיה שלה? מה הבעיה שלנו?**

מעסיקך בעבודה – אז יש לו ולך בעיה. כי הפעם מדובר באפשרות של פיטורין מן העבודה. מאחר שהוא נמצא בעמדה שממנה הוא יכול לחרוץ את גורלך בגיזרה הזו, את אמורה לקחת אחריות גם עבורו. וזאת בכמה וכמה אופנים. ראשית לצמצם את מידת הגרוי שנוכחותך מהווה. לא משום שהוא צודק, אלא משום שהוא חלש. ויש לך יכולת ידידותית להתחשב בו.

אם תתארחי בשכונת מאה שערים בוודאי תעטי על גופך מחלצות רבות ככל האפשר. אך מה שעשוי להספיק לך כארוע כמו ביקור חד־פעמי, לא די בו ביחסים מתמשכים כמו יחסי עבודה. כאן כבר נחוץ למצוא אפיקי ביטוי ליחסים ביניכם, אפיקים שינקזו את המתיחות, הנובעת מנוכחותכם המגרה.

אפיק אחד ברוק הוא קשר ידידות כלשהו במינון מצומצם. הערוץ הבדוק ביותר הוא חיבתי. מי שמתיר לעצמו להתיידד במידת מה עם קרובים, שכנים וידידים – מתיר לעצמו לחבב ולהתחבב – יש לו ערוץ ביטוי. בין יחסים מתוחים קשים ודוקרניים לבין קשרי אהבה אינטנסיביים, שאינם אפשריים כידוע עם כל אחד ואחד, יש הרי דרגות ביניים. וכל אחד אמור למצוא ולהפיק את קמצוץ הידידות האפשרית, כאופציה נעימה ולא מתסכלת.

עוד הערה לסיום. באיזשהו אופן למדנו בדור האחרון להתרגל לגרוי מיני מפורש. אישה המטפחת את יופיה, מתלבשת באופן פרובוקטיבי, עם הרבה פתחים וחלונות, והיא נעה וזזה ממקום למקום בגמישות חתולית, מודעת בוודאי לגופה ולהיותה חבילת גרויים מהלכת, יודעת את השפעתה על הסובבים אותה. וגם הם יודעים זאת. ואם הנסיבות לא מאפשרות בילוי מיני מספק – אין להם כל קושי להסתדר עם הגרוי שאין לו פורקן. יש להם את הווסתים במוחם, שמאפשרים להם להתאפק ללא קושי.

באופן מוזר, בנסיבות כאלו הכל ברור ועל כן יש הרבה פחות תאוות עבודה. ודווקא כאשר יש התכחשות והיתממות – כלומר, כאשר היא כאילו מנותקת מעצמה ואינה יודעת את השפעת נוכחותה על גבר, ואף לא מבחינה בו כגבר, אלא כסתם איש שעובד איתה, וכאשר גם הוא לא מבחין שהוא מגורה עליה – שם דווקא נוצרים פקקי מתח ופיצפוצי קשרים, לעיתים עד לחיטולם. ■

הופיעה מהדורה נוספת
גידול צמחי בית והטיפול בהם
מאת: דוד לונגמן
ספר שכולל בתוכו פרטים מלאים על דרך הטיפול בצמחי בית, ההיסטוריה של הצמח ותיאורו, בלווית איורי הדרכה וצילומים מרהיבים.
ספרים תנים טוב ספרית מעריב
להשיג בחנויות ובספריות מעריב:
ת"א, דרך פ"ת 72 א', טל' 03-332211
חיפה, בן־יהודה 29, טל' 04-523689
באר־שבע, קק"ל 90, טל' 057-74850
ספרית מעריב

ברברה גור

ה י ה ח ו פ ש

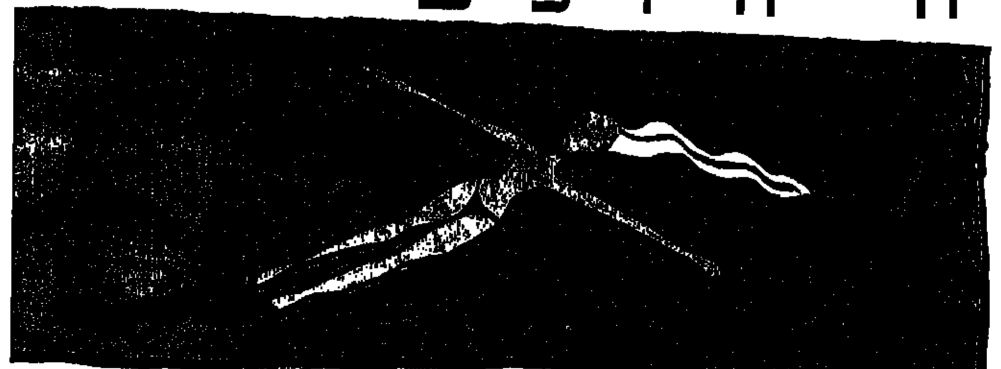

קבוצת אנשים היתה מפוזרת בין המגבות, הנחלים, הספרים ואריזות הוופלים. חם בהו אל השמיים הריקים ואל הים שהיה חלק כמו זכוכית ירוקה. לא היה טעם לנסות לקרוא, כי השמש היתה עזה מדי ומסנוורת.

השנורקלים, מסכות הצלילה והמצלמה התת מימית, נוננו יומיים קודם לכן, לטובת בטלה מוחלטת. אף אחד לא חשב על מלחמות, מילואים או תאונות. שאלת הטשגרפיה והדיונים עליה – נדחו עד לאחר השיבה הביתה.

חצי שנה מאוחר יותר – חברה שלי תספר לי, אולי, שהחופשה הזאת היוותה עבורם השראה מוחצת לעשיית הילד השלישי.

איך הם הצליחו? חשבתי. מחיצות עלי הדקל היו רקות ולא הותירו הרבה פרטיות.

בערב צלינו דגים ושתינו את מה שנשאר מהיין הלבן. מישהו שר ושרט את מיתרי הגיטרה שלו באקורדים ישנים שהעירו את מוקדי הנוסטלגיה. היה טוב ורגעים נדירים, אפילו נהדר.

בבוקר האחרון, זאת שהיתה פעלתנית יותר מכולנו, התחילה לקפל את הסדינים ושקי השינה ולערום אותם, כך שיהיה נוח להטעינם על כלי הרכב. המדבר שאחורינו היה רוגע. הריף שהונצח מכל זוויותיו, המתין כבר לקייטנים חדשים.

סופת חול בעוצמה בינונית, איימה להשבית את שמחת הבוקר, אבל מהר שכחה, מה שאומר שלא רק אנשים משנים את דעתם. ושוב היה שקט ואוויר שקוף ומים חלקים ושמש, ומדי פעם ציפור או שניים.

פתאום חשתי שיהיה טוב לערוך שחיה אחרונה, לפני שנעלה צפונה ונצטרף לפקעת העצבנית של התרחשויות עירוניות. מישהו אמר שזאת תהיה הגזמה לשחות לעומק לבד, בגלל הסופה שעלולה להתרחש בכל רגע. "אתה יכול לבוא איתי וממרחק סביר לשמור על שנינו", אמרתי למישהו.

– "אני חושב שאני הולך לעשות את זה", הוא סיכם לפני שהתחלנו להתרחק מהחבורה.

שחינו בתנועות ארוכות ואיטיות, כשאנחנו מציצים לעתים אל בני משפחותינו שעל החוף. כשהרחקנו – פרשתי את זרועותי והנחתי לעצמי להיטלטל קלות על החלקות הזאת שלא תיאמן. צבע המים עם זהרורי האור שבו, העביר תחושה דומה לשיוט באגרת קסמים. השמים, שקרעי עננים לבנים נסעו דרכם כמו צמר גפן מתוק, גרמו לי למשהו הגובל בשלמות מוחלטת. תהיתי, אם יתכן שזה מה שנקרא 'אושר'.

> **"...פתאום חשתי שיהיה טוב לערוך שחיה אחרונה. מישהו אמר שזאת תהיה הגזמה לשחות לעומק לבד, בגלל הסופה שעלולה להתרחש בכל רגע. "אתה יכול לבוא איתי ולשמור על שנינו". – "אני חושב שאני הולך לעשות את זה", הוא סיכם לפני שהתחלנו להתרחק מהחבורה**

האיש ששחה במרחק מסויים ממני, כדי לשמור על הפרטיות של שנינו, היה חבר של חברים. מעולם לא ניהלנו קודם לכן שיחות נפש. ואף על פי כן, הוא היה היחיד שנמצא באותו רגע בסביבה, או נכון יותר באר תה ספירה על גג העולם. זה בכל אופן מה שהרגשתי.

– "אתה מרגיש אותו הדבר?" צעקתי כדי לגשר על המרחק וידי ערבלו עוד מיליון זהרורים בתוך הכחולים והירוקים של המים.

– "מושלם"! הוא אמר.

הצטערתי, משום מה, על שבחר באותה המילה עצמה שניסחתי קודם לכן ביני לביני לתאור מצב האידיליה. אבל כנראה זה מה שזה היה – מושלם.

ואז, בעיצומו של הרגש האופטימלי המפואר הזה, ראיתי משהו צף על המים. זה לא היה קרוב, אך הספיק כדי להפר את האיזון המוחלט של קווי הרקיע והים ואת האיזון הנהדר שהצלחתי לחוות, באופן מאוד חד פעמי, בתוך עצמי.

"היי", קראתי אל מי שהיה אמור לשמור עלי והצבעתי על האובייקט המעצבן שפלש לתחומינו.

זה היה קטן באופן יחסי, כהה והריץ את האסוציאציות שלי בכיוון האפשרות של דג מת, חומר נפץ פלסטי או משהו חשוד אחר.

– "אל תתקרבי" – הוא סנט בקול של איש בטחון – "ומיד הרגשתי הקלה על עצם הימצאותו בסביבה". בינתיים הוא פתח בשחיית חתירה מהירה וסגר את המרחק שהפריד בינינו לבין הדבר הזה. עייפות טפשית התחילה לטוות קורים מהירים מסביב לגפי המפרפרים והחרדה התעצמה עוד הרבה לפני בוא הסקרנות.

ואז הוא צחק.

צחק וצלל פעמיים בגילגולים מהירים, הוציא את ראשו, התהפך על הגב ושאג מצחוק.

– "תגיד לי", אמרתי למרות שזה כבר לא שינה הרבה כי הקסם פג עם הפלישה.

"יש לך חצי דקה להחליט אם את באמת רוצה לדעת".

"כן", הימרתי, "מה זה כבר יכול היה להיות"?

– "אז ככה", הוא אמר, "מדובר בסך הכל בתרצני".

באותו רגע נגמר לי החופש.

מריט
ההצלחה המסחררת בארה"ב

העשרנו את הטעם
הורדנו את הניקוטין

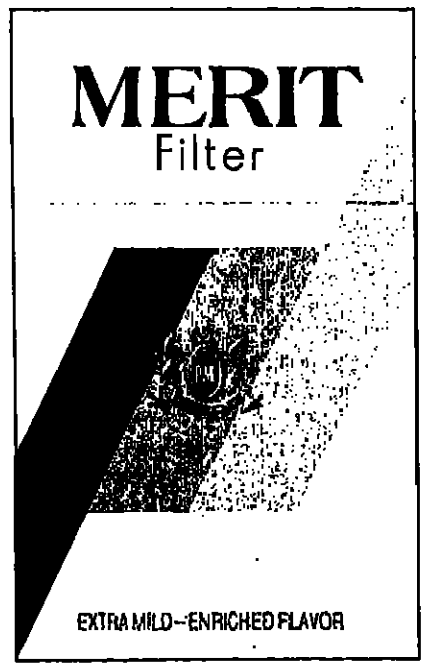

0.6 מ"ג ניקוטין בלבד

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

"בעלי לא ידע"

קיטי דוקאקיס, אשתו של מועמד המפלגה הדמוקראטית לנשיאות בארה"ב, מייקל דוקאקיס, שהיתה אורחת הכבוד בטכס הפתיחה הנוצץ של המחווה המיוחדת לישראל, שנערכה ברשת החנויות של ג'ורדן מארש בבוסטון, גרמה לדפיקות לב לצוות המארגן את האירוע, כיוון שהעימות הטלוויזיוני הראשון בין מייקל דוקאקיס לג'ורג' בוש נקבע ליום שלמחרת הגאלה של המחווה לישראל, בו נכחו כל המי ומי של בוסטון.

מארגני האירוע ערכו סדר יום מדוייק לקיטי דוקאקיס: נאום פתיחה (5 דקות), צפייה בתצוגת אופנה של גדעון אוברזון (20 דקות), סיור בזק בין תצוגות המגילות הגנוזות והאמנות הישראלית (2 דקות) – אבל דוקאקיס רצתה לראות דווקא את להקת "קול ודממה" של משה אפרתי. המארגנים שינו אפוא בקדחתנות את לוח המופעים ונערכו מחדש לפתיחה.

דוקאקיס האלגנטית באה להופעה של "קול ודממה", אך במקום להישאר שם כרבע שעה – לפי התכנון החדש – ישבה נלהבת עד סוף המופע, ואפילו ניגשה אל מאחורי הקלעים, להודות לרקדנים. מיד לאחר מכן מיהרה הביתה. אנשי העתונות והטלוויזיה, שעקבו ותיעדו את כל מהלכיה, רשמו לפניהם את "התריגה" ואת הודעתה המשעשעת בתחילת הערב: "כבר לפני שנים לבשתי כמה בגדים שעיצב גדעון אוברזון מבלי שבעלי יידע על כך..." ■

אריה יאס
בוסטון

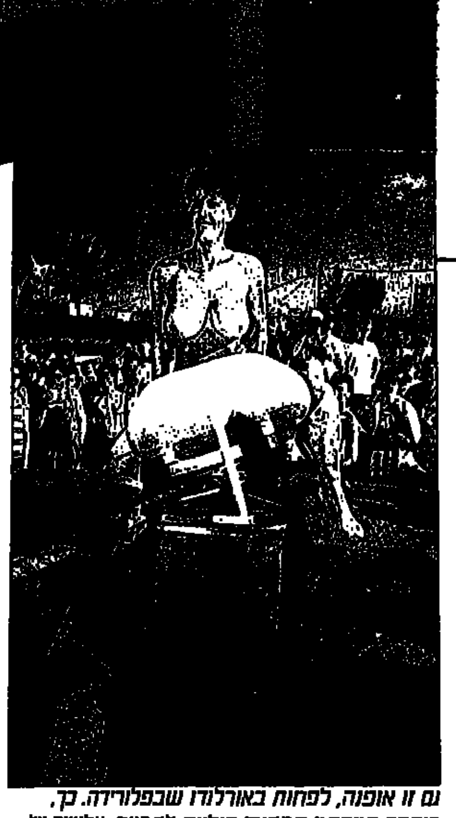

גם זו אופנה, לפחות באורלנדו שבפלורידה. כך, מוסבר בטקסט המקורי הנלווה לתמונה, גולשים על גלים מבלי להירטב. כך – הכוונה לגלשן הדמי הסודקר מחוץ הבריכה. לא לחזה המעורטל של הלאנרטבה. צילום: גאמא.

"פיסגה" על המסלול

מספרים שהעתונאים והצלמים שסקרו את האירוע התרגשו כמעט כאילו דובר בפגישה בין רייגן לגורבצ'וב. להתרגשותם נוסף הפעם מימד החסר, בדרך־כלל, בפגישות בין פוליטיקאים. היופי.

"מיס עולם" אולה וייגסטורפר (בלונדית) ו"מיס מוסקווה" מאשה קליניוה (ברונטית) על המסלול בוינה.

"מיס עולם" אולה וייגסטורפר ו"מיס מוסקווה" מאשה קלינינה נועדו בסוף אוגוסט בוינה, כששתיהן כיכבו בתצוגת אופנה מיוחדת מיצירות המעצב האוסטרי פרד אלטמולר. אלטמולר הוא האיש שמתכנן בכל שנה את שמלות הערב – לעתים מהממות, תמיד יקרות להפליא – של הגבירות הזוכות להיות מוזמנות (ו/או יכולות להרשות לעצמן לשלם את מחיר כרטיסי הכניסה, שהוא בשמיים) לנשף הסופר־האלגנטי לציון פתיחת עונת האופרה בוינה.

היתה זו תצוגת־האופנה הראשונה אי־פעם בהשתתפות מלכת יופי רוסיה. מאשה, יפהפיה מהממת תושבת מוסקווה, בת למשפחה בעלת עבר אריסטוקרטי (הקלינינים מוכרים ברוסיה עוד מהמאה ה־14), התרגשה מאוד, גם משום שלראשונה בחייה (ובוודאי לא בפעם האחרונה) מצאה עצמה מחוץ מחוץ לגבולות בריה"מ.

את האירוע כיסו טובי צלמי האופנה באירופה, שהתחרו ביניהם עיתונו של מי יהיה הראשון לקשט את שערו בפניה של היפה הרוסית. היא גם הוזמנה להתארח בכמה תוכניות טלוויזיה באוסטריה ובגרמניה לפני ששבה לבריה"מ, לחיק משפחתה האוהבת. והיא רק בת 17. תחשבו לאן תגיע בעוד שנה־שנתיים. ■

התינוקת רוז קנדי שלוסברג מסתינה לאמא קרוליין בתוך המכונית, בזרועות האומנת. צילום: גאמא.

חשיפה: הנכדה של קנדי

נא להכיר: תתוספת האחרונה לשבט קנדי המסועף היא רוז קנדי שלוסברג, ילידת סוף יוני. הבת של קרוליין קנדי (זו שאבא שלה היה נשיא ארה"ב והאמא שלה עודנה אחת הנשים המתועדות ביותר בתקשורת הבינלאומית – ג'קלין קנדי־אונאסיס), ושל בעלה אדווין שלוסברג, עורך־דין וסופר.

88' תרשם בלוח השנים הפרטי של קרוליין כשנה חשובה. היא גם סיימה בה את לימודי המשפטים שלה באוניברסיטת קולומביה, וגם ילדה את הבת הבכורה רוז. התינוקת נקראת על שם הסבתא הגדולה של השבט, רוז קנדי, אם הנשיא המנוח, כיום בת 98.

את הקיץ הראשון בחייה בילתה רוז הקטנה באחוזת משפחת קנדי בהיאניס פורט, ניו־אינגלנד, מסצ'וסטס. ■

אנשים צעירים זקוקים
ל"מעריב לנוער"

הסל של מיכל

גם מזה וגם מזה

★ אם מלחמת יצרני המזרנים לא משפיעה עליכם ולא השתכנעתם שבמזרן צריכים להיות מאות קפיצים צפופים התומכים בכל פיסת גוף – אם אתם אוהבים מזרן גמיש ורך – ה"פוטון" הוא התשובה. מבוסס על שיטה יפאנית, בנוי ממיטות פסי עץ עליה מונח מזרן טחנה. מיטת הפוטון, המיוצרת בארץ בזכיון של חברה אמריקאית, היא למעשה מיטה נוחה וגמישה הניתנת להעמדה בתנוחות ישיבה או שכיבה, ראש מורם או דווקא רגליים מוגבהות, וכל השאר. המיטה, שתרגום שמה מיפאנית מבטא "מיטה מתגלגלת", נמכרת בגדלים שונים ע"י חברת "פוטון ת"א" (טל. 762531).

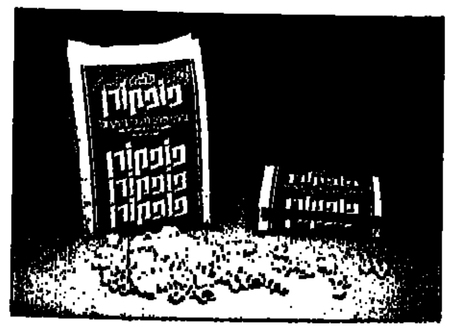

★ גרעיני פופקורן באריזה מיוחדת למיקרוגל, משווקים על ידי "עלית" בשקית התופחת בעת החימום. אין צורך בשמן או בסירים שנקיונם קשה, משך ההכנה 3 וחצי דקות בלבד. 100 גרם, 2.90 ש"ח.

★ אריזה חדשנית לקרמים קוסמטיים פותחה בקיבוץ יגור ומשווקת בלעדית על ידי דוס קוסמטיקס. מדובר באריזת צנצנת בעלת מנגנון הניתן לסיבוב ומאפשר הוצאת הקרם כמו משפורפרת. כך ניתן לשמור על הקרם מוגן מאויר חיצוני. היה טוב גם אם הצנצנת היתה שקופה כדי לראות מתי הקרם עומד להגמר. קל להוצאה. 29 ש"ח.

★ ספוג קטן, ספוג סבון על בסיס אלו־ורה מוצע למי שמאבד את הסבון באמבטיה או מפונק מדי לשפשף את עצמו פעם בסבון ופעם בספוג, בנפרד. ה"ספוגנית", פיתוח של מעבדות מלומד מירושלים מתאים לבעלי עור עדין, תינוקות וגם לאוהבי הפינוק. 3.95 ש"ח בבתי מרקחת ופרפומריות.

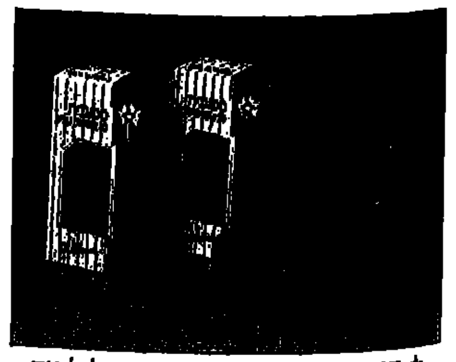

★ דגם חדש בסדרת מצעי מיטה לילדים של כיתן בעיצוב עמירה לויט, מבוסס על אגדת הקוסם מארץ עוץ, בצבעים נעימים וקוים עדינים. סט הכולל סדין גומי, ציפה וציפית – 110.62 ש"ח.

★ אופנת בית הספר והצורך בתיק עבודה הולידו את "גלרי מודן" אופנה צרפתית לתיקי עבודה ולימוד. חומר פלסטי קשיח הניתן לקיפול ותפירה בצבעי אפור־שחור־אדום מעובד לדגמים מודרנים ונוחים לשאת מסמכים, מחברות, קלסרים. בין הדגמים גם תיק לקסטות, רדיו או תיק עבודות גדול. מ־4 עד 28 ש"ח, ו־10 שנות אחריות.

★ להשלמת הפעילות בנושא טיפוח הגיזרה – אפשר לאכול נכון, להתעמל, לרוץ על החוף או לרכב על אופניים. חברת "אשד אורטופדית" מרמת גן החלה לייבא כדורים הנקשרים למותן בחוט גמיש ויש לזרקם לאויר באמצעות תנועות הגוף. משהו בין כדור יו־יו לחישוק הולה־הופ. 30 ש"ח.

★ רשת חנויות האופנה האיטלקית בנטון מרחיבה את מיגוון הפריטים מהלבשה לאביזרים – השנה הגיעו לחנויות כלי הכתיבה מחברות, עפרונות וילקוטים בעיצובה וכן שעוני יד ושולחן בעיצובים צעירים וצבעוניים. בחנויות בנטון ושעונים.

★ ועוד חידוש ממפעל כרמיה – כריות ממולאות בכדורי דקרון קומפרול, שהן כדוריות ספוג קטנות מאוד ותלולות, המאפשרות להניח את הראש בנוחיות בכל תנוחה והמילוי הגמיש מחזיר את מצב הכרית תמיד לצורה מלאה. ניתן לכביסה ללא חשש לפגיעה באיכות. בחנויות כיתן, 51.32 ש"ח.

★ קשה להאמין, אבל עוד מעט חורף. חברת נאקו מציגה כבר את קולקצית החורף שלה לכדורי צמר המיועדים לסריגה. השנה תייצר החברה מספר מוצרים שבעבר הובאו מחו"ל וכבר הוציאה חוברת לדוגמאות סריגה. אנשי השיווק של החברה מאמינים כי חוט הסריגה המבוקש השנה יהיה חוט מוהר שעיר, בגוונים מעורבים. 40 גרם 7.60 ש"ח.

★ שוקולד חדש מבית "ורד הגליל" – אריזת קופסא המכילה 32 יחידות "מיני" ארוזות בנפרד, או בעברית שגורה "בונבוניירה" המכילה טבלאות דקות בנות 9 גרם היחידה. 18 יחידות (162 גרם) 8.67 ש"ח או 32 יחידות, 288 גרם, 14.64 ש"ח.

★ לאחר הצלחת משקאות הנקטר של תבורי "ספרינג", הוחל בשיווק בקבוקים משפחתיים. ליטר אחד – 3.50 ש"ח. מעכשיו אפשר יהיה לקנות ספרינג גם לצריכה ביתית. עד כה שווק המשקה בבקבוקים קטנים בלבד, בעיקר במסעדות ובתי קפה.

★ סדרת משקאות צמחים המיוצרים על ידי חברת דזמקו השוויצרית, מיובאת ע"י חברת היפר טבע מחיפה ומשווקת בבתי טבע, מעדניות, ובחלק מבתי המרקחת. המשקה מופק מתמציות טבעיות של צמחים האמורים להיות בעלי השפעה מרגיעה. חלקם מומלצים לפני השינה, אחרים לפני פעילות ספורטיבית ואלה המכילים דבש טובים לימי צינון ושיעול. תה צמחים – 8 עד 10 ש"ח.

★ קלטות חדשות מתוצרת SKC (קוריאה), מיועדות לאודיו (הקלטות קול) ו־וידאו (הקלטת סרטים) מיובאות לארץ. הפעם הוקדשה תשומת לב מיוחדת לאריזה הנאה ולמחירים הסבירים. קלטת אודיו בת 60 דקות – 1.75 עד 2.50 ש"ח. קלטת וידאו בת שעתיים – 7.90 ש"ח, וארבע שעות 12.80 ש"ח.

★ סדרת מוצרים צמחוניים חדשה משווקת ע"י אינטרנשיונל פוד. מדובר בשניצלים צמחיים, חטיפים על בסיס ירקות וחלבון צמחי. משווק קפוא, ברשתות המזון. 600 גרם, 8.70 ש"ח.

★ חברת פרסטיג' מייבאת סבוני לנקום, גי לארוש, קאשרל, באריזות מהודרות ובריחות שונים. 11 עד 17 ש"ח.

מיכל הולצמן

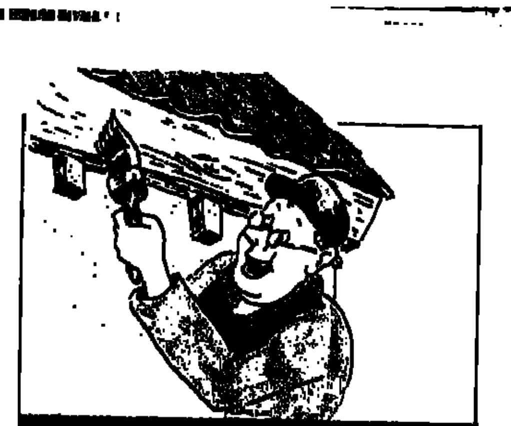

עץ צובעים
לפני שהוא נרטב
ולא אחרי שהוא נרקב.

"החורף קרב, זה הזמן לצפות את העץ ב"ורנית", לכה לצביעת עץ המותאמת במיוחד לאקלים הישראלי.
בואו לאחת מחנויות חמרי הבנין לבחור את הגוון המתאים. בואו עכשיו, בטרם יהיה מאוחר.

"אל תשלם כפול
על צבע לעץ מחו"ל!"

"הגנו על העץ, ואל תשלמו כפול. "ורנית" של טמבור הינה לכה לעץ העולה כמחצית מתוצרת חו"ל, ומותאמת במיוחד לאקלים הארץ.
זה הזמן לצבוע את העץ!
פרטים בחנויות לחמרי בנין.

"משטחי העץ בבית ומחוצה לו צריכים הגנה טובה כנגד פגעי החורף.
זה הזמן לצפות אותם ב"ורנית" של טמבור, לכה לצביעת עץ המותאמת במיוחד לאקלים הישראלי.
לרשותכם מבחר גווני "ורנית" בחנויות לחמרי בנין, אז למה לחכות למבול?
שלכם, גור".

טמבור
תראה מה שצבע יכול לעשות.

דארלין רוסה, רעייתו של פול, עם הבת השלישית, שרה מקולומביה.

ילדים לא קונים

(המשך מעמוד 11)

הארגון מטפח את המודעות למוצא הדרום אמריקני, כולל קלטות וידיאו ומאכלים טיפוסיים במפגשים. הורים חדשים מביאים בגאווה את ילדיהם החדשים למפגשים. פול ודארלין זוכרים את כל ההורים החדשים של החודשים האחרונים, אוספים בשקדנות נתוני מידע חשובים: מלונות ופנסיונים מתאימים להורים מאמצים, נהגי מוניות בעלי ידע מתאים, רופאים ומטפלות, רשימת ציוד הכרחית, ומעקב תמידי ותמיכה במוסדות ההתנדבותיים שהם למעשה "ספקי" הילדים.

לאפא מעודדת את חבריה לפעול באופן עצמאי בכל שלבי האימוץ, החל מכתיבת מכתב למוסדות ובתי יתומים בארץ המוצא שממנה בחרו לאמץ. זה חוסך כסף, וגם מביא לסיפוק והרגשה של שותפות. יש גם סוכנים מתמחים מורשים העוסקים בהתכתבות, אך הניסיון אינו מראה שהם משיגים תוצאות מהר יותר מהפונים ישירות.

עניין של צבע

לרוסה וחבריו אין מילים טובות במיוחד על רמתם של המוסדות בברזיל, שבניגוד למדינות כמו קולומביה - יעד האימוץ חביב על חברי לאפא - אינה מקיימת פיקוח נאות על רמת ההגיינה והרפואה בבתי היתומים הרבים.

הורים ישראלים מסבירים בגילוי לב את העדפתם לברזיל, בעיקר לאזור קוריטיבה, בכך ששם הילדים "לבנים" ולא ממוצא אינדיאני או שחור.

"רוב הילדים שלנו הם שחומים, בעלי מראה ים תיכוני", אומר פול. בחברה הרב גזעית של ארה"ב, זו יכולה להיות בעיה. רוב מאתיים מאשר, שבגיל השש עשרה, קרה שילדים שהרגישו שונים מאוד ממשפחתם וסביבתם בהלת השיער והפנים, החלו לספח הזהות עם בני מתגרים ועם קבוצות היספנים. למניעת ליבם של ההורים המאמצים, שרובם ממוצא אירופי, "קבוצת התמיכה" אמורה לסייע גם במשבר הזהות הזה, ולצידה הלמצה החמה של לאפא למשפחות לא להסתפק בילד אחד.

[illegible]

במקביל, האזרחים האמריקנים חייבים להשלים את מילוי הטפסים המסובכים של שלטונות ההגירה, שבלי רשיון מהם לא יוכלו להכניס ילד לתחומי ארצות־הברית. התהליך הזה, כולל הדרישה המייגעת לתעודות יושר ובדיקות טביעות אצבעות, נמשך בין 6 חודשים לשנה. "הסכנה היא שהתינוק יגיע לפני שסיימתם את כל ההכנות, ואז אתם בצרות", מזהיר רוסה את משתתפי הסדנה שלו.

התייעצויות עם ותיקים

לקראת הנסיעה מרבים החברים בהתייעצויות טלפוניות נרגשות עם הוותיקים. בעת ביקורי בביתם של פול ודארלין הטלפון לא פסק מלצלצל. ה"רשת" המאורגנת היטב של אנשי לאפא יודעת על פנסיונים זולים עם סידורים לתינוקות חדשים, ועל נהגי מוניות שהתמחו בכל שלבי האימוץ, ויודעים בדיוק איזה חותמת צריך מאיזה משרד ממשלתי ומתי. שום דבר אינו מוסתר, ואין משלמים שוחד, טוען רוסה בתוקף, למרות שכמובן חופן דולרים כטיפ, תמיד מתקבל בעין יפה. המוסדות עצמם, שרובם מנוהלים על ידי נזירות, מצפים לתרומה כדי לסייע להמשך פעילותם ההומניטרית. מרובר בממוצע בסך של כ־500 דולר, שנועד לאפשר את המשך קיומו של המוסר.

עלון הארגון שפול מוציא בעזרת המחשב הביתי שבביתו, מלא דיווחים על פעילויות הקבוצה, פיקניקים, מסיבות משותפות והרצאות, עצות מועילות, והרבה צילומים של הילדים. בין ההורים גם כאלה השולחים ידם בכתיבה ומספרים על חוויותיהם בדרך להרחבת המשפחה. מצאנו גם הודעה על התארגנותה של קבוצה יהודית הנמצאת בשלבי התארגנות באיזור וושינגטון.

סיפרתי לפול רוסה על הפרשה הטראגית של בני הזוג גולן, שגילו כי הילדות שאימצו הן עיוורות וחרשות. "אוי אלוהים" הוא אמר בזעזוע ובהשתתפות כנה בצערם. הוא רוחה בתוקף כל גינוי של השניים על שאינם מסוגלים לשאת בנטל. "מעולם לא שמעתי על מקרה כל כך חמור, אבל יש מקרים נדירים שבהם האימוץ אינו מצליח, וההורים מוסרים את הילד למוסד. בארה"ב, אחרי שהילד אומץ כחוק וקיבל אזרחות אמריקנית, חובת המדינה לקבלו למוסדותיה, ולפעמים מנסים למצוא לו פתרון אחר של אימוץ או משפחה אומנת".

מה שחשוב: הסיכוי שאמריקנים יאמצו תינוק בעל מום קשה הוא אפסי. הם לא יוכלו להביא לארצם ילד שלא עבר בדיקה קפדנית של רופא מורשה במיוחד על ידי הקונסוליה האמריקנית בארץ האימוץ. "שלטונות ההגירה מבקשים להבטיח מראש שהילד המאומץ אינו פוטנציאל להיות לנטל על מוסדות הרווחה שלנו. בדיקת ראיה ושמיעה הן שתים מהבדיקות הראשונות השגרתיות שכל רופא מבצע. הורים אמריקניים, גם לו רצו להביא לביתם ילדות עיוורות וחרשות, היו נתקלים במחסום ביורוקראטי כמעט בלתי אפשרי."

לתשומת לבו של משרד הפנים. ואם יש בארץ עמותה או ארגון המעוניינים ללכת בדרכי לאפא, פול ורעייתו ישמחו לשתף אותם בכל המידע שברשותם.

מילכה למדן

אחר מאוד כוכב

קשר עם נעמי

נעמי. סארגנטיה לקיבוץ.

"אני אוהבת לשיר, אך מזייפת בצורה נוראה. אוהבת לאכול אך לעתים קרובות אני בריאטה. היו לי חברים, אך עדיין לא מצאתי את האדם שעמו אוכל לחתום חוזה לשבעים וחמש השנים הבאות ביחד..." בכך מסכמת נעמי, עובדת סוציאלית בת שלושים, רווקה יפת־עיניים, את מכתבה ל"חבר מאותו כוכב".

במכתב היא מספרת מעט על עבודתה, (לאחרונה קודמה לתפקיד חדש – רכוז נושא חוק הסיעוד בעיר מגוריה – "זהו תפקיד עם לחץ רב, עניין ואתגר"), מעט על אופיה, ("אני טפוס חברותי ואופטימי, יש לי חוש הומור ואני גם אוהבת אנשים שחוש זה מפותח אצלם, קשה לי עם שיגרה, אני טפוס לא מרובע ובדרך כלל מוכנה להרפתקאות בתנאי שלא יהיו, כמובן, יותר מדי מסוכנות...") וגם מעט על תולדות חייה.

אנו לא נתעכב כאן על כל הפרטים, נסתפק רק בציון העובדה שנעמי נולדה בארגנטינה, עלתה ארצה בגיל עשר, ובילתה שנים אחרות בקיבוץ. נוסיף עוד, שעל אף הצטיינותה בתחום הריאלי ידעה כבר מגיל צעיר שתעדיף לבחור מקצוע שבו יש מקום לעזרה לאנשים – מה שאכן הביא אותה לבסוף לבחור במקצועה הנוכחי. את העבודה הסוציאלית היא אוהבת מאוד, יש לה סיפוק מיוחד מהתחושה שהיא יכולה לתרום ולשפר דברים.

כתכנית ההכרויות הרדיופונית שלנו הערב, שתשודר במתכונת פתוחה, תתארח גם נעמי. בזמן השידור שלנו תוכלו לשאול אותה מעט על השתלבותה בארץ, (זה לא היה קל), על נושאים חברתיים שונים המעניינים אותה, מה פירוש המושג "קיבוצניק קאפיטליסט" ועוד ועוד. למעשה, אתם אלה שאמורים לשאול מה שמעניין אתכם.

מאחר שהתכנית משודרת במתכונת פתוחה, מאליו מובן שכל אחד ואחת מכם, קוראי "סגנון", כבר יכולים להכין לעצמכם כרטיס ביקור אישי קצר, שאותו אתם מוזמנים להציג בשידור החי הערב, מיד אחרי הרשות השעה 22.00 ברשת א' של קול ישראל. צוות "חבר מאותו כוכב" ימתין לכם באולפן כבר מתשע, שעה לפני תחילת התכנית, (ליד טלפון 03־266225), וישמח להכניס אתכם לשידור, הן לשם הצגת עצמכם באוזני מאזינים אחרים והן כדי ליצור קשר עם נעמי.

להשתמע. ■

שחמט

שאול הון

הדוקרב ייערך

הדוקרב בין קספרוב לקרפוב, שיקיף 4 משחקים להכרעת תואר האליפות של ברה"מ, ייערך ב־25 בדצמבר. התקנות קובעות שבתוצאת תיקו (2:2) יימשך הדוקרב עד הנצחון הראשון – והמנצח יוכתר כאלוף ברה"מ.

הדוקרב עמד להיערך כמה ימים בלבד לאחר תום האליפות, אולם קרפוב התנגד וביקש לנוח. הנהלת האיגוד הסובייטי לא רצתה להחריף את המצב בין שני היריבים הללו, הנכללים בהרכב הנבחרת לאולימפיאדה הקרובה. לפיכך סטו מהכללים שנקבעו (דוקרב מיד לאחר האליפות) ודחו את הדוקרב לאחר האולימפיאדה.

הנה כמה ממשחקי האליפות שם.

דיאגרמה מס' 150

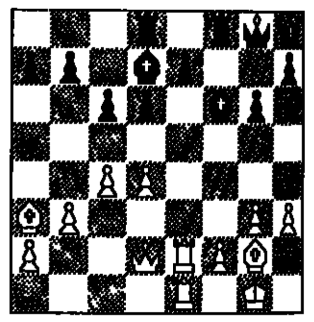

קרפוב (לבן) לוחץ על חולשת ד6. לעומתו לוחץ שחור (מאלאניוק) על חולשת הלבן (ד4). קרפוב פורץ בהקרבת טיב, לניצול האלכסון א1–ח8.

23. צה7!! ר:צ, 24. צ:ר צ–61, 25. ד5 (נפתח "אלכסון הכרעה") מה–ו8, 26. צ–ה3 מ–ו8, 27. ר–ב2 צ–ו5, 28. מה–ד4 צ–ה5, 29. צ:צ ר:צ, 30. מה:ה5 מ–ז7, 31. ד6 (שחור משותק) ר–ו5, 32. ג5 ח5, 33. ח4 ח:ז, 34. ח:ז4 ו–ד5 ע:ז4, 35. מה–ו6+ עם מה:ז6+ וזוכה ברץ), 35. ר–ד5! שחור נכנע, על ג:ר יבוא 36. מה:ד5+ מ–ה8, 37. מ–ה6+ ומט במסע הבא.

נקרב קצר ונמרץ גובר קספרוב על אלוף אירופה לנוער.

קספרוב	איוונצ'וק

1. פ–ג4 פ–ו6, 2. פ–ג3 ה5, 3. פ–ו3 פ–ג6, 4. ז3 ר–ב4, 5. ר–ז2 0–0, 6. 0–0 ה4, 7. פ–ו5 ר:ג3, 8. ב:ר צ–ה8, 9. ו3 ה:ו3 (נגד קספרוב שיחק קרפוב ה3 במשחק השני בדוקרב בסביליה), 10. פ:ו3 ד5 (עדיף על מה–ה7 ששיחק קרפוב), 11. ד4 (חידוש, פותח מסלול ר–ג1 ומאיים ר–ו5) פ–ה4, 12. מה–ג2 ד:ג4, 13. צ–ב1! (מעכב גיחת ר–ו8 ומנצל בהזדמנות הקרבת פ:ד4 עם מה:ד4+ ואח"כ מה:א7) ו5, 14. ו4! מה–ה7 (על ו:ו4 יבוא פ–ה5), 15. פ–ה5 (או ר:א5), 16. פ–ה5! פ:פ, 17. צ:ו5 פ–ג6, 18. ר–ו4 פ–ו6, 19. ה4 וללבן עדיפות ושני רגלים במרכז), 16. פ–ו5! (מאיים ר–ד5+ עם ה4) מה:ה2, 17. ר–ד5+ מ–ח8, 18. מה:מה צ:מה, 19. ר–ו4! (מלכודת, על ר:ו5 יבוא 20. ר:ד6 ר:צ, 20. פ–ו7+ מ–ז8, 22. פ–ד8+ עם ר–ו8 (x8ו) פ–ד8 (מוטב ח6), 20. ר:ד6 ג:ר, 21. צב–ה1 (ותתן ההתפתחות קבע) צ:צ, 22. צ:צ ר–ד7, 23. צ–ה7 ר–ג6, 24. פ–ו6! (מאיים ה:ז7x) שחור נכנע, על ר:ר יבוא צ–ו8x.

★ ראליצ: בתחרות בזק לזכר ש. קמפינסקי (השתתפו 44), לרגל חנוכת אולם התחרויות החדש, ניצח אייק ליס – 10 מ–12. אחריו חנוך וקס וערן ליס 9.5.

★ כברי: בתחרות סוף שבוע (השתתפו 30) ניצח ישראל וייס, 4.5 מ–5. מטעם המועצה האזורית מטה אשר הוענקו מגינים לפעילי השחמט דוד סיון (בן 70) ונתן יונגרייס (בן 76).

★ פיתח במועדון "אליצור" (רח' מוהילבר 10) תיערך ביום ד' הבא (12.10) תחרות בזק לזכר אורי סז, בשעה 19.00. ההרשמה במקום. ■

בולים

אליעזר בן

חדשות אנגולה

אנגולה שהיתה מושבה פורטוגלית, עברה מאז שקיבלה עצמאות מהפכות, מלחמות ומשברים כלכליים. עתה היא הנפיקה 4 בולים. שניים מהם, בערכים של 5 ו־10 קונדה (שהוא המטבע החדש מ־1977), מציגים ריקודי עם המוניים. שני בולים אחרים, שערכם 2 ו־10 קונדה, מוקדשים למלחמת העצמאות של מדינות אפריקה.

אש יהודית בדאבלין

העיר דאבלין שבאירלנד, חוגגת השנה את אלף שנות קיומה. לראשות העיר נבחר לאחרונה חבר הפרלמנט היהודי בן בריסקו, הצועד בעקבות אביו רוברט אש שנבחר ב־1956 לאותו תפקיד. בוחריו הם נוצרים, 97 אחוז קתולים ו־3 אחוזים פרוטסטנטים.

בול בערך של 28 פני שהוקדש לשנת האלף של העיר, מציג בניינים מתקופות שונות בעיר.

כן הונפקו באירלנד בולים לציון השפעת האירים מחוץ למדינה, 200 שנה לאוסטרליה, ציורי קיר עתיקים של מגלי מדינות ואיים. בולים נוספים: מרינאים איריים ו־100 שנה להולדתו של גארי פיצ'גדלד.

תיירות בבלגיה

5 בולים מוקדשים למשיכת תיירים לבלגיה. הם מציגים מגדל עתיק מהמאה ה־12 בעיר אמאיי, עתיקות בעיר מכלין (לא אלי אותנה), מכנים וקתדרלות.

100 שנות מתכת

בול בערך של 3 כתרים המונפק עתה בדנמרק, מוקדש ל־100 שנה לייסודה של הסתדרות פועלי המתכת. הוא מציג את ציורו של נילס וינקל המראה פסיפס זכוכית. הבול רואה אור לציון הקונגרס ה־46 של ההסתדרות, שנערך בגני טיבולי בקופנהאגן. ■

ברידג'

דוד בירמן

נבחרות ישראל בדרך לאולימפיאדה בונציה

נבחרות ישראל (נבחרת פתוחה ונבחרת נשים) יוצאות ביום ששי הקרוב לאולימפיאדה הנערכת בונציה, איטליה, בין ה־8 ל־22 באוקטובר.

האולימפיאדה נערכת אחת לארבע שנים ומשתתפות בה 58 נבחרות בתחרות הפתוחה ו־39 נבחרות בתחרות הנשים.

התחרות הפתוחה נערכת בשני בתי בשיטת ליגה, כאשר ארבע הראשונות מכל בית עולות לשלב רבע הגמר. תחרות הנשים נערכת בשלושה בתים, גם כן בשיטת ליגה ושלוש הראשונות עולות לשלב רבע הגמר.

משלחת ישראל לתחרות הפתוחה תכלול את שלום זליגמן – דוד בירמן, ליאוניד פודגור – אבי קליש, זוהר טור – גיא גרש. הקפטן הוא משה בץ. המשלחת לתחרות הנשים תכלול את רות לויט – מיגרי אלבו, ורדה אברמוב – אילנה ברנס, חניתה מלך – נורית נוה. הקפטן הוא צבי בקשובים. בראש המשלחת יעמוד דוד ברדך, שהוא גם מזכיר הליגה האירופית וישתתף בישיבותיה.

הנבחרת מתאמנת זה כחודשיים, כאשר בשבועות האחרונים הובא מאמן בעל שיעור קומה מארה"ב, בילי אייזנברג, שהיה בעבר אלוף העולם מספר פעמים.

היד שלהלן לקוחה מאחר האימונים של שתי הנבחרות.

מחלק דרום, כולם פגיעים

	צפון ♠K104 ♥A7 ♦KQ102 ♣K852	
מערב ♠3 ♥K962 ♦A543 ♣Q1097		מזרח ♠985 ♥J10843 ♦J876 ♣4
	דרום ♠AQJ762 ♥Q5 ♦9 ♣AJ63	

באחר השולחנות היתה ההכרזה כך:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 ספייד	פאס	2 קלאב	פאס
3 ספייד	פאס	4 דיאמונד	פאס
5 קלאב	פאס	6 ספייד	פאס
פאס	פאס		

ההכרזה טבעית והחוזה של 6 ספייד טוב למדי, כאשר צפון – דרום נמנעו מהסלם הנחות בקלאב. מערב החליט לצאת בהארט נמוך אל המלכה של הכרוז. דרום המשיך ב־9 דיאמונד. מערב נתן לעבור והכרוז זכה בלקיחה במלך ברומם (לו מערב היה עולה כאלוף המשחק היה נגמר).

איך על הכרוז להמשיך לשחק כדי לבצע את החוזה? ראשית הוא שואל את עצמו: אצל מי האלוף דיאמונד? כמעט ודאי שאצל מערב ולכן הכרוז מצא דרך מעניינת למשחק בטוח (Safety Play). הוא משך שלושה סיבובים של שליטים והעביר קלאב קטן משתי הידיים! אם הקלאבים מחולקים 3–2, המשחק מבוצע בנקל. אם למזרח ארבעה קלאבים, ההמשך פשוט, כי המצב מתבהר לאחר משיכת מלך קלאב בסיבוב הבא. כמו כן אין לכרוז בעיה גם אם למערב ארבעה קלאבים, כמו ביד המופיעה לעיל. הכרוז משך שליטים ומערב הגיע למצב לחץ בין קלאב לדיאמונד. המצב עתה הוא זה:

	צפון ♠— ♥— ♦Q ♣K85	
מערב ♠— ♥— ♦A ♣Q109		מזרח ♠— ♥J ♦J87 ♣—
	דרום ♠2 ♥— ♦— ♣AJ6	

כאשר הכרוז שיחק את השליט האחרון היה מערב חסר אונים: אם יזרוק את האלוף דיאמונד תהיה המלכה ברומם גבוהה ואם יזרוק קלאב, יגביה את הסידרה של הכרוז.

טכניקה נאה, היכולה לעזור לנבחרותינו בונציה. ■

אורית הראל

חפוז באו"ל

הכל פתוח לדמיון, כמו התחתונים שלה

פון הול, המזכירה הכי מפורסמת באמריקה, זו שהיתה מזכירתו של אוליבר נורת' בפרשת איראן־גייט, והתפרסמה בעדותה בפני ועדת הסנט ובדיון הציבורי בשאלה אם כן או לא הוציאה מסמכים סודיים מהמשרד בתחתוניה, תהיה האטרקציה ביריד העבודה, שייערך בסוף החודש בעיר לקסינגטון שבמסצ'וסטס. הול תנאם בפני באי היריד בנושא "היי הטובה ביותר: חשיבות תפקיד המזכירה ואיך לעשות את ההבדל הקטן".

הול אינה רק מזכירה טובה, היא כנראה גם למדה כבר להיות סוחרת לא רעה: את הנאום המלומד היא לא תישא בחינם, וגם לא נמסרו נתונים מדוייקים מה שכרה. כל מה שאמר דובר נותני החסות ליריד הוא, "היא אינה זולה". והשאר, כמו התחתונים שלה, פתוח לדמיון.

לינה אוונס המסכנה. לא עושה מספיק כסף מ"שושלת", מוכרחה לעשות תלטורה מהצד: פרסומת לג'לי לשיער.

תנשים הסובייטיות מגלות את הפמיניזם. ואולי בגלל ההצתה המאוחרת, הן לא סתם טוענות שהן אזרחיות סוג ב', הן בכלל חושבות שהן המין השלישי. "גם דורשים מאיתנו להיות עקרות בית, גם מטילים עלינו לבצע עבודות פיזיות בזוויות שאיש אינו רוצה לעשות וגם מסרבים לתת לנו להשתתף בדרגים המקבלים החלטות", הן אומרות, וגם כותבות בעיתון. ובעידן הגלאסנוסט, מותר לנשים להתלונן בפרהסיה.

"החברה הרוסית", כך טוענות הפעילות הרוסיות, "היא חברה של גברים שוביניסטים". נשמע מוכר, כמו בכל שפה אחרת. אבל הן לא מאבדות תקווה וגם לא שורפות חזיות: הן סומכות על ראיסה. גורבאצ'וב, כמובן. ממנה, כך הן מצפות, תצמח הישועה. כי

ראיסה גורבאצ'וב. "היא לוחמת למען זכויות נשים ודוחפת את בעלה לבצע שינויים".

בניו יורק נפתח בשבוע שעבר מה שמכונה "משפט השנה" - משפטה של בס מאירסון אשת חברה, מחזיקה־לשעבר של תיק החינוך בעירית ניו יורק ומאוד בעבר, ב־1945, "מיס אמריקה". "מיס אמריקה" היהודיה הראשונה. מה רוצים ממאירסון, שהיום היא כבר בת 64? שום דבר מיוחד, חוץ מזה שטוענים שהיא, ביחד עם החבר שלה — קרל "אנדי" קפאסו, בן 43 — עשו איזה "דיל" קטן, קצת מלוכלך: היא, והוא יחד איתה, נאשמים שמאירסון, במסגרת תפקידה בעיריה, נתנה ג'וב לא רע בעיריה לבתו של שופט אחד, בתמורה לכך שהלה יקטין את דמי המזונות שהחבר קפאסו נדרש לשלם לגרושתו וילדיו.

בניו יורק מתמוגגים משערוריות כאלה, וכבר יש לזו כינוי: "בס־מס", כלומר הלכלוך של בס, וזה חרוז שהולך טוב בכותרות והגברת הלא־צעירה היא עדיין מאוד פוטוגנית ומלכותית, כך שכל העניין מקבל מקום טוב בטורי הרכילות.

לוודי אלן יש בעיות בגלל האשה האחרת. לא חס וחלילה בחיים

וודי אלן.

באמת, אלא בסרט. כלומר, בשם הסרט. "האשה האחרת", הוא השם שאלן בחר לסרטו החדש, סרט שמוגדר כרציני ואמור היה לצאת למסכים בראשית אוקטובר. אבל, מה לעשות, מישהו כנראה כבר חשב על זה קודם, ולא כל כך מוכן לוותר. אז בעיות של השם מעכבות בינתיים את יציאתו של הסרט, בכיכובם של מיה פרואו, ג'ין הקמן וג'נה רולנדס.

שירלי טמפל־בלק, ילדת פלא מיל., נלחמת בשירלי ט. הקרויה בעצם על שמה. מדובר במשקה חדש שיוצא לשוק, מין גזוז אדום בטעם דובדבן, שמיועד לילדים ומבוסס על משקה לא־אלכוהולי, שהומצא בשנות השלושים במסעדת הכוכבים של הוליווד, ה"בראון דרבי", הקוקטייל הקרוי "שירלי טמפל".

גברת טמפל, האשה, לא המשקה, שהיא באמת כבר גברת — בת 60 — אומרת שמעולם לא המליצה ותמיד סלדה מהקוקטייל הקרוי על שמה, כי היא "מתנגדת לקוקטייל שמיועד לילדים". המשקה האדום החדש הוא המצאה של חברה צעירה, שפועלת בשוק רק שלוש שנים ומתמחה בייצור משקאות קלים לילדים. המשקה כבר נמכר בקליפורניה ועד סוף השנה הוא אמור להגיע גם לניו יורק. נשיא החברה טוען שיש בידיו זכויות היוצרים על השם; גברת טמפל חולקת עליו. מישהו כבר יחליט, ומן הסתם מישהו כבר ישלם.

טד קנדי.

פטריק קנדי, בנו בן ה־21 של הסנטור טד קנדי, הולך בדרכי האבא: הוא הביס את יריבו בהתמודדות על המועמדות הדימוקרטית לסנט מטעם מדינת רוד־איילנד. וזה בעצם כבר מבטיח לו את המושב בסנט, מהסיבה הפשוטה שאין כל מועמד רפובליקני שיתמודד מולו. אז יש כבר דור שני של קנדי בסנט, הפעם אחד שהוא סטודנט לפילוסופיה.

על דסטין הופמן עוברת בימים אלה חוויה חדשה: הוא משחק כינור שני על במת ההסרטה של סרטו החדש, "איש גשם", בו

טום קרוז.

הכוכב הוא טום קרוז הצעיר. אומר הופמן: "אינני חושב שאי פעם בעבר עבדתי עם מישהו שנמצא בנקודה כזו בקריירה שלו בה הוא כה פופולרי, כה חם, עד כדי כך שאני אנונימי".

בראשית השבוע מלאו מאה שנה להולדתו של המשורר טי. אס. אליוט, שבאחרונה היתה לו עדנה בעיקר בגלל המחזמר "חתולים", המבוסס על שיריו. לכבוד היובל, יוצאים לאור בניו יורק שלושה כרכים של מכתביו, הראשון שבהם כבר השבוע, ובו מכתבים מ־24 השנים הראשונות בחייו. המחיר: 29.95 דולר.

היפנים אמנם היו קצת בצל האוריינטלי בגלל אולימפיאדת סיאול של הקוריאנים, אבל מי שיש לו בעולם קופה רושמת יודע שחשוב לתת ליפנים את הכבוד המגיע להם. אז אחרי שהאמריקנים שמחו שהם פלשו לחנויות היוקרה שלהם, כמו אלה של רחוב החנויות היקר רודיאו דרייב בבוורלי־הילס, והשדרה החמישית במנהטן שבניו יורק, ואחרי שגם לצרפתים נגרמה לא־מעט קורת רוח כשהיפנים התחילו להשאיר הרבה כסף גם בשאנז־אליזה בפאריס, אחרי כל אלה, עכשיו גם הפקיסטאנים מתחילים לאהוב אותם.

מסתבר שהשגעון החדש של היפנים הוא העיר פשאוואר, עיר על הגבול עם אפגניסטן, מופצצת לעיתים קרובות, שורצת פליטים וסתם מבריחים. הקסם כנראה טמון באתרים ההיסטוריים הבודהיסטים שמקיפים את העיר, אליהם נמשכים מאות תיירים יפנים מידי שנה. ושם, בשווקי פשאוואר, במקום לקנות דיור וג'ורג'יו וגוצ'י, הם קונים מזכרות של הצבא הרוסי מאפגניסטן. סטוץ אמיתי.

במלאת ח"י שנות מוניטין
לקונדיטורית ארז
בית"ר לייצור עוגיות בטעם ביתי ואיכות מעולה
שמחים לברך את קהל לקוחותינו
בברכת "כה לחי"
על שיתוף הפעולה הפורה
לאורך כל הדרך
לכל מברכינו שנת בריאות ושלום

לקונדיטורית ארז
המשך שיתוף פעולה
השלושה בע"מ
324987 טל'

לקונדיטורית ארז
איתך לאורך כל הדרך
שליפלסט
יצור שקיות
טל' 03-5792766, 5700674

לקונדיטורית ארז
אתכם לאורך כל הדרך והמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים: מרצ'יפרו בע"מ
מפעל לקילוף מיון ושיווק בוטנים וחמניות
החרושת 43, חיפה, טל: 04-761720, 04-761703

לקונדיטורית ארז
איתכם לאורך כל הדרך
"שגיא" שירותי־ביטוח
"בית שגיא", אחד העם 70 תל־אביב 65205
טל. 03-293599, 293318

לקונדיטורית ארז
המשך שגשוג ועליה
צ'אם — מוצרי מזון
קרית־גת, טל' 051-884448

לקונדיטורית ארז
שאו ברכות והמשך שיתוף פעולה פורה
אלי משיח
שירותי מטבחים תעשייתיים לקונדיטוריות וקייטרינג

לקונדיטורית ארז
המשיכו בדרככם הנכונה
י. גוטליב שיווק וניהול (1987) בע"מ
ספקי ציוד לקונדיטוריות ולתעשיית המזון (מכונות לקרואסון, לחמניות ועוגיות, תנורים ועוד) • יעוץ, התקנה ושירות
רח' המלך ג'ורג' 5, תל אביב, טל' 03-204250

קיבוץ מעיין צבי
החוגג יובל שנים להיווסדו
מאחל
שנה טובה ומבורכת
לכל עם ישראל ולמברכיו

לקיבוץ מעיין צבי ולמפעל סקופוס
לייצור עדשות אופטיות למשקפיים
אתכם לאורך כל הדרך
קולומבוס אופטיקה בע"מ
מפיצי עדשות סקופוס
רח' שלמה המלך 2 ח"א 03-282664

לקיבוץ מעיין צבי
המשך שיתוף פעולה
חברת מתח בע"מ
לייצור מנועי חשמל

לקיבוץ מעיין צבי
אתכם לאורך כל הדרך
יוסי אהרון
עבודות עפר ופיתוח
שכונת ויצמן רח' רמח"ל — חדרה
טל: 06-324628

למעיין צבי
שאו ברכה לרגל יובל ה־50 עלו והצליחו
מאחל לוחיפלסט בע"מ
שיווק ועיבוד לוחות פלסטיים

לקיבוץ מעיין צבי
איתכם לאורך כל הדרך
המחדש משאבות בע"מ
רח' השילוח 9, מפרץ חיפה
טל: 04-729276, חיפה

לקיבוץ מעיין צבי
שאו ברכות חמות
מועצה מקומית זכרון יעקב
ותושביה

מוסך סימל
ברכות חמות ובהצלחה
מרים כל בע"מ
ראשל"צ 03-9612281

מוסך סימל
סימל יעקב
סוכנות רכב מומחה למכוניות אירופאיות ויפניות
רח' השילוח 8 א.ת. חדש ראשל"צ
03-9616373

מוסך סימל
מיטב הברכות
מאחלים השלושה (נאמן) רדיאטורים
חולון טל: 5560195
בהנהלת ישראל הלר וסלמון שלמה

מוסך סימל
המשך שיתוף פעולה פורה
חריטת מנועים בע"מ
המשביר 6 א.ת. חולון
03-809757

ברכות
למוסך סימל
שניר פרסט בע"מ
חלקי חילוף

א.א.י. סול בע"מ
סוליות ועקבים מעץ לענף הנעליים
מברכים את לקוחותינו
בברכת חג שמח
והמשך שיתוף פעולה פורה
המרכבה 26 א.ת. חולון
טלפון 804779

לאברהם כהן מ־א.א.י. סול בע"מ
עלו והצליחו במקומכם החדש
נעלי רפאל
מפעל: יפת 37 יפו 835054
חנות: יפת 12 812320

ל־א.א.י. סול בע"מ
איתכם לאורך כל הדרך
נעלי מטרו - יצרני נעלי נשים אופנתיות
נוה שאנן 10 תל־אביב 373824

ל־א.א.י. סול
עלו והצליחו
נעלי יונה — ג'מפי
רזיאל 6 יפו, טל' 837708

לא.א.י. סול בע"מ
עלו והצליחו במקומכם החדש
נעלי רינה
לבנדה 32 תל־אביב, 377680

לאברהם כהן
איתכם לאורך כל הדרך
נעלי מיאמי
יפת 12 יפו 829384

ל־א.א.י. סול בע"מ
עלו והחזיקו במקומכם החדש
נעלי מירת
בית אשל 7, יפו
טל. 830817

ל־א.א.י. סול בע"מ
עלו והצליחו במקומכם החדש
י. סוכנות לביטוח בע"מ
הרדאר 4 ר"ג 728328

ל־א.א.י. סול בע"מ
עלו והצליחו במקום החדש
פסים בע"מ - יצרני דגמים לסוליות
נוה שאנן 27 תל־אביב, טל. 379792

לא.א.י. סול בע"מ
מזל טוב בעברכם למקום החדש
נעלי אבלין
רח' שלמה 70 תל־אביב, 836180